

Paonori Nomaquë ya'huëpisopita ninshitërinso'

Paonori imapisopita yonquiaton, ninshitërinso'

¹ Ca Paonoco ninshitaranquëma', ni'co'. ¿Noy-anquëma' canpitanta'? Noya canta' ya'huarahüë. Quisocristoíchin natërahuë. Ina acorinco paato nanamën a'china'huaso marë'. Yosë nohuanton, noya nanan a'chináruhuë.

² Co'huara Quisocristo o'mayatërasohüë', ina nanan chachin Yosë sha'huitërinpoa'. Quiricanën quëran anitotërinpoa', iráca ninshitopiso'. Ina nohuanton, na'a pënëntona'piro'sa' ninopi. ³“Hui'nahuë a'paimarahüë,” tënin Yosë. Napoaton Quisocristo isoro'paquë o'marahuaton, piyapi chachin nasitimarin. Tapi shiin inaso'.

⁴ Yosë pochachin ni'ton, noyasáchin ninin. Chiminpirinhuë', Yosëri ananpitaantarín. “Inaso' tēhuēnchachin Yosë hui'nin. Chini chiniquēn nanantarín,” tēnhua'. Ananpitaantarín ni'ton, nitotërehua'. Quisocristo chachin hua'anëntërinpoa' ni'ton, “Sinioro” itërehua'.

⁵ Ina nosoroatonco, acorinco nisha nisha piyapi'sa' a'chinta'huaso marë'. Inapitanta' nanamën natëcaiso marë' pënënarahuë. Natëhuachina', “Quisocristoso' noya noya,” tosapi.

⁶ Canpitanta' nisha piyapinquëma' nipomarahüë', Quisocristo imarama'. Yosë nohuanton, imarama'. ⁷ Napoaton Nomaquë ya'huëramasopita ninshitaranquëma'. Yosë pa'pi nosororinquëma'.

Nani acorinquëma' piyapinënpita nicacamaso'. Ni'ton, inasáchin yonquicaso' ya'huërin. Tata Yosë inaora nohuanton, catahuainquëma'. Asanocancainquëma'. Quisocristonta' inapochachin catahuainquëma'. Inaso' hua'anëntërinpoa'.

Inapita marë' Yosë nontërinso'

⁸ Canpitaso' noya Yosë natërama', natantërahuë. Ya'ipi piyapi napopi. Ina natantato, "Yosparinquën Sinioro," itërahuë Yosë. Ina'ton napotërahuë. Quisocristo catahuarinco ina pochin Yosë nonta'huaso marë'. ⁹ Yosë ni'sárinco, no'tëquën nontaranquëma'. Ya'ipi cancanëhuë quëran huarë' Yosë imarahuë. Hui'nin nanamën a'chinárahuë. Nani tahuëriya canpita yonquiatënguëma', ¹⁰ Yosë nontarahuë. "Noya catahuaquë'," itërahuë. Iráca quëran huarë' nicapënguëma' yapa'pirahuë', co nanitërahuë'. Ipora huanta' paca'huaso' yonquiarahuë. "Quëma nohuantohuatan, Sinioro, catahuaco onpopionta' pa'i," ténahuë, Yosë nontato. ¹¹ Yani'nanquëma'. Yacatahuaranquëma' chiníquën cancantamaso marë'. Ina quëran noya noya imasarama'. ¹² Canpitanta' noya imapatama', achinicancanaramaco canta'. Noya ninontatëhua', noya noya cancantarihua'.

¹³ Tëhuënhachin iyaro'sa', iráca quëran huarë' nicapënguëma' yapa'pirahuë'. Ipora huanta' co nanitërahuë' paca'huaso'. Nisha nisha parti a'chinpatëra, piyapi'sa' natëtona', Quisocristo imasapi. Canpitanta' yaa'chintëranquëma' noya noya imacamaso marë'. ¹⁴ Ya'ipi

piyapi'sa' pënëna'huaso' ya'huërin. Quisocristo sha'huitërinco. “Hua'ano'sa', topinan piyapi'sa', ya'ipi nananquë nonpisopita a'chintëquë'. Quirica nitotoro'sa', co nitotoro'sahuë', ya'ipiya pënënuë',” itërinco. ¹⁵ Napoaton canpitanta' yaa'chintëranquëma'. Nomaquë ya'huëramasopitanta' Quisocristo nanamën a'chinchinquëma' tënahuë.

Quisocristo nanamën

¹⁶ Co caso' tapanahuë' Quisocristo nanamën a'china'huaso marë'. Piyapi'sa' natëhuachina', Yosëri anoyacancantarin. Inaíchín nanitaparín nicha'ëinpoaso'. Cotioro'sari'ton natëhuachina', anoyacancantarin. Iporaso' nisha nisha piyapi'santa' anoyacancantarin. Napoaton pa'yatërahuë nanamën sha'huica'huaso'. ¹⁷ “Yosëíchín anoyacancantërinpoa',” topatëhua', Yosë noya ni'sarinpoa'. Oshanënpoa' inquitatonpoa', co huachi inapita yonquiarinhuë'. Quiricanën quëran ina anitotërinpoa'. “Cancanënpoa quëran huarë' Yosë natëhuatëhua', noya ni'sarinpoa' ni'ton, noya nanpimiatarihua',” tënín Yosë quiricanënquë. Co canpoara nanitërehuahuë' noya cancantacaso'.

Íráca quëran huarë' oshahuanpiso'

¹⁸ Yosë inápaquë ya'huaponahuë', cancanënpoa quëran anitotërinpoa'. “Piyapi'sa' co noyahuë' nipi. Co ca pochín cancantopihuë'. Ina marë' no'huito, ana'intarahuë huachi,” tënín Yosë. No'tën nanan nitotaponaraihuë', co nohuantopihuë' natëcaiso'. ¹⁹ Cancanëna quëran Yosë nohuitochinachín acopirinhüë', co yanohuitopihuë'. ²⁰ Isoro'pa'

ninin quëran huarë' piyapi'sa' nitotopi. Yosëso' co quënanpirëhuahuë', nani ma'sha ninin. Ina nicatona', "Tëhuënychachin Yosë ya'huërin. Ya'ipiya nanitaparin ni'ton, ina chinotahua'," ta'caso nipirinhüë', co nohuantopihuë'. Napoaton na'inpi. ²¹ Yosë ya'huërinso' nitotaponaraihuë', co ina chinotopihuë'. Ina nohuanton, nani ma'sha ya'huëtopirinahuë', co ina marë' "Yosparinquën Siniro," co itopihuë'. Nisha nisha yonquiatona', chihuërinso pochin nipi. Tashi pochin cancantopi. ²² "Ya'ipiya nitotërai," topirinahuë', co noya yonquipihuë'. ²³ Yosëso' noyasáchin ninin. Co onporonta' chiminaponhuë'. Inaso nipirinhüë', co ina yonquipihuë'. Ina naniantatona', mamanshi nipi moshacaiso marë'. Mamanshi piyapi nonanpiso' moshapi. Co piyapi ya'huëmiatopirinahuë', ina yamoshapi. Nisha nisha ma'sharo'santa' moshapi. A'naquën anpianhtëhuano'sa', a'naquën no'paquë niohuaratërinso'pita, inapita moshapi.

²⁴ Napoaton Yosëri tananpitërin co noyahuë' yonquipisopita nicacaiso marë'. A'porin. A'pohuachina, pa'pi co noyahuë' nipi. Taparosáchin yonquiatona', nisë'huapi. Co ina pochin nisë'huacasohüë' nipirinhüë'.

²⁵ Yosëri no'tëquën anitotopirinahuë', ina a'porahuatona', nonpin nanan natëpi. Ma'sha isoro'paquë ya'huërinso'pita moshatona', chinotopi. Yosëriáchin ya'ipiya ninin nipirinhüë', co inaso' chinotopihuë'. Tëhuënychachin inasáchin chinotacaso' ya'huërin, ténahuë. Amen.

²⁶ Napoaton Yosëri tananpitërin pa'pi co noyahuë' cancantacaiso marë'. Sanapi'sa'

co huachi so'ina' nohuantopihuë'. Sanapi capini nisë'huacaiso' nohuantopi. Co ina pochin nicacasohuë' nimirihuë'. ²⁷ Quëmapi'santa' co huachi sa'ina' nohuantopihuë'. Quëmapi capini nisë'huapi. Ina marë' na'inpi ni'ton, Yosëri ana'intarin. Co no'tëquën yonquiatonaraihuë', nitapicancanpi. Nonënanta' tapipi.

²⁸ Co Yosë yanatëpihuë' ni'ton, inari a'porin co noyahuë' nicacaiso marë'. Nitapicancamiatopi.

²⁹ Pa'pi co noyahuë' nipi. Nimonshitacaisoráchin yonquipi. Na'con oshahuanpi. A'na piyapi ma'shanënpita nohuantapapi. Piyapi chinotopi. Niapiratopi. A'naquën tēpatopi. Nino'huipi. Nonpinápi. No'huitápi. A'napita nonpinapipi.

³⁰ Nipinopi. Yosë inimicotopi. Ma'tona ma'tona nonpi. “Caso' noya noyaco,” ta'tona', a'napita nocanpi. Yonquirápi co noyahuë' nicacaiso marë'. Pa'pina', a'shina', co inapita tēranta' natëpihuë'.

³¹ Co huachi noya yonquipihuë'. Nonpinápi. Co quëmopinënpita tēranta' nosoropihuë'. No'huitochinachin cancantopi. ³² “Co noyahuë' nipsisopita chiminpachinara, ana'intacaso' ya'huërin,” tēnin Yosë. Ina nitotaponaraihuë', inachachin niantapi. Naporahuatona', a'napitanta' co noyahuë' nipachinara, pa'yatopi.

2

Yosëri no'tëquën ana'intërinsó'

¹ A'naquëma' iyaro'sa' piyapi'sa' yonquirapiratoma': “Paso' quëmapi co noyahuë' ninin,” tēnama'. Napoapomarahuë', ina pochachin canpitanta' co noyahuë' ninama'. Napoatoma',

nina'intarama'. ² “Co noyahuë' nipatama', ana'intaranquëma',” ténin Yosë. No'tëquën inaso' ana'intarin, nitotërëhua'. ³ “Pasopita oshahuanpi,” tënama'. Nipirinhüë', canpitanta' co noyahuë' nipatama', Yosë ana'intarinquëma co cha'ësaramahuë'. ⁴ Yosë nosororinpoaso' co no'tëquën yonquiramahuë'. “Co a'naroáchin no'huirinpoahuë’,” ta'toma', co noyahuë' ninama'. Tëhuë'nchachin co a'naroáchin ana'intërinquëmahuë'. “Oshaquëran co noyahuë' yonquipisopita naniantapona' nimara,” ta'ton, ninarárin. ⁵ Canpitaso nipirinhüë', co natantochináchinhuë' cancantërama'. Co oshanëma' yaa'poramahuë'. Napoaton ayaro' tahuëri chini chiníquën ana'intarinquëma'. Naporo' ya'ipi piyapi'sa' no'tëquën ana'intarin. ⁶ Ya'ipi ninëhuasopita Yosë nitotërin. Ayaro' tahuëri ina yonquiaton, no'tëquën sha'huitarinpoa'. Noya nipatëhua', noya acoarinpoa'. Co'so' noya nipatëhuahuë', ana'intarinpoa'. ⁷ Noyasáchin nipatëhua', noya ni'sarinpoa'. Yosë yonquiatëhua', noya acoinpoaso marë' na'con nohuantohuatëhua', ananpitaantaranpoa'. Inarë'quënpoa' ya'huë'miatarihua'. ⁸ Nipirinhüë', canpoara nohuantërëhuasoráchin nipatëhua', no'huiarinpoa'. No'tëquën anitotopirinpoahuë' co natëhuatëhuahuë', ana'intarinpoa'. Co noyahuë' nipatëhua', chiníquën ana'intarinpoa'. ⁹ Ya'ipi co noyahuë' nipisopita no'tëquën ana'intarin. Naporo' chiníquën parisitapi. Cotioro'sa' no'tëquën chachin ana'intarin. Nisha piyapi'santa' co noyahuë' nipachina, inapochachin ana'intarin. ¹⁰ Noya nipisopitaso nipirinhüë', noya ni'sarin.

Noya noya acorarin. Asanocancanarin. Cotioro'sa' no'tëquën chachin napotarin. Nisha piyapi'santa' inapochachin nitarin. Ya'ipinpoa' noya nipatëhua', nicha'ësarinpoo'.

¹¹ Yosëso' ya'ipinpoa' napopianachin ni'ninpoa'. ¹² Iráca Moisésëri cotioro'sa' pënënin nani ma'sha natëcaiso'. Cotioro'saráchin pënënin. Co ina natëhuachinahuë', oshahuanpi. Ina marë' Yosëri ana'intarin. A'napitaso nipirinhuë' co pënëntërinso' nitotopihuë'. Co nitotatonahuë', co ina natëcaiso' ya'huëpirinhuë'. Co noyahuë' nipachina', ana'intarin chachin inahuanta'. ¹³ Cotioro'saso' Moisésë pënëntërinso' natanaponaraihuë', co natëtopihuë'. Napoaton co Yosëri noya ni'ninhuë'. No'tëquën natëpi naporini, Yosëri noya ni'itonhuë'. ¹⁴ Nisha piyapi'saso' co Moisésë pënëntërinso' nitotopihuë'. Co nitotaponaraihuë', a'naquën noya nipi. Inahuara cancanëna quëran nitotopi ni'ton, napopi. ¹⁵ Cancanëna quëran Yosëri anitotërin noya nicacaiso'. Co noyahuë' nipachinara, inahuara nitotopi. “Co inapocaso nipirinhuë', inaporëhua',” topi yonquiatona'. Inapochachin noya nipachinara, inanta' cancanëna quëran nitotopi. ¹⁶ Ayaro' tahuëri ya'ipi co noyahuë' yonquirëhuasopita aipitarinpoo'. Po'oana quëran ma'sona tëranta' onporëhuasopita a'ninquëchin anitotarinpoa'. Naporo' tahuëri Tata Yosë nohuanton, Quisocristo no'tëquën sha'huitarinpoo'. Co noyahuë' nipatëhua', ana'intarinpoa'. Ina nanan ya'ipi parti sha'huirarahuë'.

Co cotioro'sa' tēranta Yosē pēnētērinso' natēpisohuē'

¹⁷ A'naquēma' cotioro'sanquēma' ni'ton, a'napita nocanama': "Moisēsē pēnētērinso' natēhuatoi, cha'ēsarai," tēnama'. "Yosē na'con na'con nosororincoi," tomantatoma', a'napita nocanama'. ¹⁸ Yosē nohuantērinso' nani nitotērama'. Yosē quiricanēn a'chintērinēnquēma' ni'ton, nitotērama' noya nicacamaso'. ¹⁹ Nisha piyapi'santa' yaa'chintērama'. Inapitaso' co Yosē nohuitatonaraihuē', somaraya pochin niconpi. Tashi pochin cancantopi. ²⁰ Co Yosē nanamēn nitotopihuē' ni'ton, yaa'chintērama'. "Yosē no'tēquēn pēnēncoi ni'ton, noya noya nitotērai. A'napitaso' co quiya pochin nitochátērapihuē'," tēnama'. ²¹ A'napita a'chintopiramahuē', ¿onpoatomata' canpita chachinso' co yonquiramahuē? "Ama ihuatocosohuē'," tapomarahuē', ¿onpoatomata' ihuatērama'? ²² "Ama a'na quēmapi sa'in monshitocosohuē'," tapomarahuē', ¿onpoatomata' canpitanta' monshihuanama'? Piyapi'sa' mamanshi moshahuachinara, no'huirama'. "Yosēichin chinotacaso nipirinhue'," tēnama'. Napoapomarahuē', ¿onpoatomata' co cancanēma quēran huarē' chinotēramahuē'? Co mamanshi moshapiramahuē', moshatopiso pēiquē ihuatērama'. ²³ "Quiyasáchin Moisēsē pēnētērinso' nitotērai," tēnama'. Napoapomarahuē', co natēramahuē'. Ina marē' a'napitari Yosē pinopi. ²⁴ Co noyahuē' cancantērama' ni'ton, nisha piyapi'santa' co Yosē noya ni'sapihuē'. Quiricanēnquē chachin naporin:

25 “Quiyaso' Yosë piyapinënpitacoi,” ta'toma', marca niacotërama'. Moisésë pënëntërinso' noya natëhuatama', no'tëquën niacotërama'. Nipirinhuë', co natëhuatamahuë', topinan quëran marca niacotërama'. 26 Nisha piyapi'santa' niponaraihuë', Yosë natëhuachina', piyapinënpita pochin ni'sarin. 27 Co marca niacotaponaraihuë', Yosë natëhuachina', sha'huirapiaponënuëma'. Canpitaso' pënëntërinso' nitotapomarahue', co natëhuatamahuë', Yosë ana'intarinquëma'. 28 Cotioro'sanquëma' nipiramahuë', co ina marë' piyapinënpita pochin ni'ninquëmahuë'. Inapochachin Yosë marcanënta' co topinan nonënpoaquë niacotacaso' ya'huërinhuë'. 29 Ya'ipi cancanënpoa quëran Yosë imapatëhua', tēhuëchachin piyapinënpita pochin ni'sarinpoa'. Marcanën cancanënpoaquë acotërinpoa'. Co nonënpoaquë acotërinpoahuë'. Ispirito Santo anoyacancantërinpoa'. Ina quëran noya ni'ninpoa'. Co piyapi'sa' pa'yatopirinënpoahuë', Yosëso' noya ni'sarinpoa'.

3

1 Cotioro'sa' ni'tona', marca niacotopi. ¿Ma'ta' ina marë' canapi? 2 Na'con canapi tēnahuë. Yosëri na'con catahuarin. Inahua'ton iráca nontërin. Nanamën chachin aninshitërin ya'huëmiatacaso marë'. 3 A'naquënso' co huachi ina natëpihuë'. Ina niponahuë', co nanitërehuë': “Yosëso' co no'tëquën sha'huitërinhuë',” ta'caso'. 4 Yosëriso' co onporonta nonpintarinhuë'. Ya'ipi piyapi'sa' nonpinpirinahuë', Yosëso' no'tëquënáchin nonin. Quiricanën quëran naporin:

“No'tëquénáchin nontërancoi ni'ton, a'naquën nonpinapipirinënquënhuë',
co onporonta' minsëarinënquënhuë'” ténin.

⁵ A'naquën po'pin yonquipi: “Canpoa co noyahuë ninëhua ni'ton, Yosë noyasáchin nininso' a'ninquëchin anitotërinpoa'. Napoaton ana'intoahuachinpoa', co no'tëquën ana'intërinpoahuë'” toconpi. ⁶ ¡Co ina pochin yonquicaso ya'huërinhuë'! Yosëso' noya ni'ton, no'tëquën ana'intiinpoaso' ya'huërin. Co ana'intiinpoaso' ya'huërinhuë' naporini, co ayaro' tahuëri no'tëquën sha'huichitonpoahuë'.

⁷ A'naquëonta' taponá: “Caso' nonpinpirahuë', Yosëso' no'tëquénáchin nonin. Nonpinahuë ni'ton, Yosë no'tëquénáchin noninso' a'ninquëchin anitotërinpoa'. Napoaton co oshahuan pochin Yosë ana'intincoso' ya'huërinhuë'” toconpi. Co no'tëquën yonquipihuë'. ⁸ A'naquënta napopi: “Huëco' manta tëranta' niahua' Yosë na'con na'con catahuainpoaso marë'. Paono chachionta' ina pochin a'chintërinpoa'” topi pinotonaco. Co no'tëquën yonquipihuë' ni'ton, napopisopita no'tëquën ana'intacaso' ya'huërin.

Ya'ipinpoa' oshahuanëhuaso'

⁹ ¿Onpopinta' iporaso' yonquiarihua? Cotioro'sanpoa noya noya ninëhua', ¿tëcarihua ti? ¡Co naporinhuë'! Nani sha'huitëranquëma'. Cotioro'sanpoa', nisha piyapi'sa', ya'ipinpoa' oshahuanëhua'. ¹⁰ Yosë quiricanënuë tapon:

“Ya'ipi piyapi'sa' co noyahuë' nipi.
Co a'naya tëranta' noya nininhuë'.

¹¹ Co no'tëquën yonquipihuë'.

Co inahuara nohuantopihuë Yosë chinotacaiso'.

¹² Co Yosë iranën pa'topihuë', pëshonpi.

Co a'naya tëranta' noya nininhuë'.

¹³ Chimipi pa'pitopiso' i'soatopinan pochin napoonin nonpi.

Nonpintatona', ya'huan tomain yanquëëtërinso pochin na'a piyapi'sa' aparisitopi.

¹⁴ No'huitatona', piyapi'sa' pinosápi.

¹⁵ A'naroáchin yaahuëtopi, yatëpatopi.

¹⁶ Insëquësona pa'pachinara, piyapi'sa' aparisitopi, asëtopi.

¹⁷ Piyapi'sa' ano'huitopi ni'ton, co noya nini'tona' ya'huëpihuë'. Co sano cancantopihuë'.

¹⁸ Yosë të'huatacaso' ya'huëpirinhuë', co ina yonquihuë'," ténin iráca Yosë quiricanënquë ninshitatona'.

¹⁹ Tëhuëenchachin co noyahuë' nicatëhua', ya'ipinpoa' oshahuanëhua'. Yosë pënëntërinso' nitotopirëhuahuë', co natërëhuahuë' ni'ton, ana'intinpoaso' ya'huërin. ²⁰ "Pënëntërinso' natëhuatëhua', Yosë noya ni'sarinpoa'," topirinahuë' a'naquën. Co ina marë' noya ni'ninpoahuë'. Pënëntërin quëran oshahuanëhuaso' anitotërinpoa'. Ina natanpatëhuara, "Tëhuëenchachin oshahuanëhua'. Co noyahuë' ninëhua'," tënëhua'.

Quisocristo imapatëhua', anoyacancantërinpoaso'

²¹ Iporaso nipirinuë' Yosë anitotërinpoa' onporahuatësona cha'ëcaso'. Co iráca pënëntërinso' natërëhua quëran noya cancantarihuahuë'. Moisésë, pënëntona'piro'sa', inapita inachachin

sha'huitërinënpoa'. ²² Quisocristo imapatëhua', Yosë noya ni'sarinpoa'. Insosona natëhuachin, anoyacancantarín. Co nisha nisha nontërinpoahuë'. ²³ Ya'ipinpoa' oshahuanëhua'. Co a'nayanpoa tëranta' Yosë pochin cancantërehuahuë'. ²⁴ Nipirinhuë', inaora nohuanton, Yosë nosororinpoa'. Nosoroatonpoa', Quisocristo a'paimarin nicha'ëinpoaso marë'. Ina imapatëhua', Yosë noya ni'sarinpoa'. ²⁵ Yosë nohuanton, Quisocristo chiminín. Oshanënpoa' inquitinpoaso marë' chiminín. "Ca marë' chiminín," topatëhua', oshanënpoa' inquitarinpoa'. Huënainën quëran anoyacancantarínpoa'. Iráca piyapi'sa' oshahuanpirinahuë', Yosëri co a'naroáchin ana'intërinhuë'. "A'na tahuëri Quisocristo chiminpachin, oshanëna' inquitarahué," ta'ton, co ana'intërinhuë'. ²⁶ Iporaso huachi Quisocristo chachin a'paimarin ya'huërenamënpoa' chiminacaso marë'. "Quisocristo oshanënpoa marë' chiminín," topatëhua', oshanënpoa' inquitarinpoa'. Noyápiachin cancan quëtarínpoa'. Ina imapatëhua', Yosë noya ni'sarinpoa'. Co canpoanta' ana'intarinpoahuë'.

²⁷ Napoaton co inso tëranta nocanacaso' ya'huërinhuë', ténahuë. Co pënëntërinso' natërehuaso marë' Yosë noya ni'ninpoahuë'. Quisocristo naporinso' natërehuaso marë' nicha'ërinpoa' ni'ton, co a'napita nocanacaso' ya'huërinhuë'. ²⁸ Nani sha'huitëranquëma'. Quisocristo imarëhuaso marë' anoyacancantërinpoa'. Co ya'ipi pënëntërinso' natëpirëhuahuë', noya ni'ninpoa'.

29 Yosë ya'ipi piyapinpoa' nohuantërinpoa'. Co cotioro'saráchin nosororinhüë'. Nisha piyapi'santa' nosororin. Ya'ipinpoa' nosororinpoa'. 30 Anaíchin Yosë ya'huërin. Ya'ipinpoa' napopianachin nosororinpoa'. Cotioro'santa', nisha piyapi'santa', Quisocristo imapachina', anoyacancantarín. 31 Quisocristoíchin anoyacantërinpoa' ni'ton, iráca pënëntërinso' ¿co huachi pa'tërinhuë pochin nitërëhua ti? ¿Co naporinhüë! Ina quëran oshahuanëhuaso' nitotarihua'. Quisocristo imapatëhua', catahuarinpoa' noya natëcaso'.

4

Apraan natëtërinso'

1 Apraan naporinso' sha'huichinquëma'. Inaso' shimashonënpoa'. ¿Onporahuatonta' Yosëri noya ni'nin? 2 Apraan inaora co nanitërinhuë' no'tëquën Yosë natëcaso'. Inaora nanitërin naporini, “Caso' noyaco. No'tëquën natërahuë,” chitonhuë'. Napoaponahuë', co ina pochin Yosëri ni'ninhüë'. 3 Yosë quiricanënquë naporin: “Yosë no'tëquën nontërinco. Inasáchin catahuarinco,' topachina, Yosëri noya ni'nin. Oshanën inquitaton, noya ni'nin,” ténin quiricanënquë. 4 Ni'co'. Piyapi'sa' sacatohuachinara, pahuërecaso' ya'huërin. Inapochachin no'tëquën natërëhua' naporini, Yosë noya nicainpoaso' ya'huë'itonhuë'. 5 Yosëso nipirinhüë', inaora nohuanton nosororinpoa'. “Co caora noya nipirahuë', Yosë chachin anoyacancantarínco,” topatëhua', oshanënpoa' inquitatonpoa' noya ni'ninpoa'. 6 Co noyahuë' nipirëhuahuë', inaora nohuanton, Yosë

anoyacancantërinpoa' ni'ton, noya ni'ninpoa'. Ina marë' nóya cancantërhua'. Iráca Tapi inachachin naporin. ⁷ Quiricanëinquë ninshitërin:

“Oshanënpoa' Yosë inquitohuachinpoa', noya cancantarihua'. Ya'ipi oshanënpoa' ayatarinpoa'.

⁸ ¡Co huachi oshanënpoa marë' ana'intarinpoahuë'!

Napoaton noya cancantarihua',” tënin.

⁹ ¿Inpitata' ina pochin noya cancantapi? Co cotioro'saráchin ina pochin noya cancantacaso' ya'huëtopihuë'. Co marca niacotopirinahuënta' noya cancantapi. Apraan yonquico'. “Yosë no'tëquën nontërinco. Inasáchin catahuarinco,” topachina, Yosëri noya ni'nin. Nani sha'huitëranquëma'. ¹⁰ ¿Onporota' noya ni'nin? ¿Marca niacotërin piquëran noya ni'nin? Co naporo' naporinhuë'. Co'huara marca niacochatërasohuë', noya ni'nin. ¹¹ Yosë natërin ni'ton, inari noya ni'nin. Co'huara marca niacochatërasohuë', piyapinën pochachin ni'nin. Ina piquëran marca niacotërin imarinsó' anitotacaso marë'. “No'tëquën nontërinco,” topachina, noya ni'nin. Nisha piyapi'santa' ina pochachin natëtohuachinara, Apraan pochin cancantopi. Co marca niacotopirinahuë', Apraan hui'ninpita pochin nipi. ¹² Cotioro'santa' Apraan pochin natëtohuachinara, hui'ninpita pochin nipi anta'. Co marca niacotopiso marë' noya cancantopihuë'. Co'huara marca niacochatërasohuë', Apraansó' natëtërin. A'napitanta' ina pochin cancantohuachinara, Yosëri noya ni'sarin.

Yosëri Apraan sha'huitërinso'

¹³ Iráca Yosëri Apraan itapon: “Nosoroatënquën, páncaro'pa' quëchinquën. Piyapinëhuë pochin ni'saranquën. Quëma shinparinpitanta' noya catahuaarahüë. A'na tahuëri ya'ipiro'pa' hua'anëntapona',” itërin. “Yosë co onporonta' nonpintarincohuë’,” tëninso marë' Yosëri noya ni'nin. Co naporó' Moisésë pënëchátërarinhuë'. Napoaton co ina natërinso marë' Apraan noya ni'ninhuë'. ¹⁴ Pënëntërinso' natëpisopitaráchin noya ni'nin naporini, topinan cancanënpoa quëran natërëhuasopitaso' co noya nicainpoaso' ya'huë'itonhuë'. Topinan quëran Yosëri Apraan sha'huichitonhuë'. ¹⁵ Moisésë pënëntërinso' co natëhuachinarahuë', ana'intacaso' ya'huërin. Co pënëntërinso' ya'huërinhuë' naporini, co natëcaso' ya'huë'itonhuë'. Co ina marë' oshahuaintërihuahuë'.

¹⁶ Napoaton Apraaniso natëton: “Yosë no'tëquën nontërinco,” topachina, Yosëri itërin: “Oshahuanpiranhuë', caora nohuanto, nosoroatënquën catahuanranquën. Hui'nanpitanta' catahuarahuë’,” itërin Yosëri. Co cotioro'saráchin nosororinhuë'. Ya'ipi Apraan pochin cancantopisopitanta' nosororin. Ina hui'ninpita pochin ninëhua'.

¹⁷ Iráca Yosëri Apraan itërin: “Ca nohuanto, notohuaro' shiparinpita ya'huëtarinquën. Na'a nisha nisha piyapi'santa' quëma pochachin cancantapi,” tënin Yosë. Quiricanënuë naporin. “Yosë no'tëquën nontërinco. Ya'ipiya nanitaparin. Chimpinpisopitanta' nanitërin ananpitacaso'. Co ma'sha ya'huëpirinhuë', nani ya'huërinso pochin sha'huichanin,” ta'ton, Apraan natëtërin.

18 “Quëma shiparinpita notohuaro' na'asapi,” itërin Yosëri. Hua'qui' co a'na hui'nin tëranta' ya'huëtërinhuë'. Sacai' natëtacaso nipirinhüë', Apraan natëtërin. “Yosë nohuanton, oshaquëran hui'nahuë ya'huëtarinco. Shihuëpitanta' na'asapi,” tënin Apraan. 19 Pasa pi'ipitaponahuë', co hui'nin ya'huëchatërarinhüë'. Co huachi chinirinhüë'. Sa'ionta' co hua'huana'pihuë'. Nani paiya. Napoaponahuë', Yosë natërin. 20 “Yosë nonpintërinco,” co tënhüë'. Co nisha nisha yonquirinhüë'. “No'tëquën nontërinco,” ta'ton, chiníquën cancantërin. “Ma noyacha Yosëso' ni'ton, co naniantarincohuë'. 21 Yosë ya'ipiya nanitaparin. Sacai' niponahuë', nani sha'huitërinco ni'ton, catahuarinco. Sha'huitërinco chachin ya'huapon,” tënin. 22 Ina pochin yonquirinso marë' Yosëri nóya ni'nin.

23 Apraan naporinsopita Yosë quiricanënquë ninshitopi. Canpoanta' nitotacaso marë' ninshitopi. 24 Ina pochin cancantohuatëhua', Yosë noya ni'sarinpoa'. Quisocriso chiminpirinhüë', Yosëri ananpitaantarin. Ina hua'anëntërinpoa', tënëhua'. Ina marë' Yosë noya ni'sarinpoa' canpoanta'. 25 Yosë nohuanton, oshanënpoa marë' chiminin. Inari chachin ananpitaantarin oshanënpoa' inquitatonpoa', noya nicainpoaso marë'.

5

Yosë anoyacancantërinpoaso'

1 “Sinioro Quisocristoíchin nicha'ësarinpooa',” ta'tëhua', imarëhua'. Oshanënpoa' inquitërinpoa' ni'ton, Yosë noya ni'ninpoa'. Co inimiconënpita

pochin ni'ninpoahuë'. ² Quisocristo cancanënpoa quëran natëhuatëhua', nicha'ësarínpoa'. Nosoroatonpoa', ipora huanta' catahuarínpoa' noya imacaso marë'. A'na tahuëri Yosë'pa' pa'patëhua', Yosë pochin nisarëhua'. Ina yonquiatëhua', nóya cancantarihua'. ³ Iporaso' parisitarihuarahüë', noya cancantarihua'. "Parisitohuatëhua', Yosë catahuarínpoa' imamiatacaso marë'," ta'tëhua', co sëtarihuahuë'. Chiníquën cancantatëhua', noya ahuantarihua'. ⁴ Noya ahuantohuatëhua', chini chiníquën cancantarihua' ni'ton, Yosë noya ni'ninpoa'. "Co naniantarínpoahuë'," ta'tëhua', inasáchin ninaríhua'. ⁵ Inasáchin ninahuatëhua', tēhuēnchachin co naniantarínpoahuë' ni'ton, co tapanarihuahuë'. Ispirito Santo a'patimarinpoa'. Ya'coancantohuachinpoa': "Ma noyacha Yosë nosororínpoa paya," tarihua'. Ispirito Santo chachin Yosë nosororínpoaso' anitotërinpoa'.

⁶ Canpoara co nanitërehuahuë' cha'ëcaso'. Nipirínhuë', iráca o'macaso' nanihuachina, Quisocristo isoro'paquë o'marin. O'marahuatón, oshahuano'sa marë' chiminin. ⁷ Ni'co'. Piyapi noya niponahuë', co insonta' ya'huërenamën chiminacaso' nohuantërinhuë'. Noya noya nipachin, nicha'ëcaso marë' a'nara' ya'huëretapon nimara. ⁸ Quisocristoso nipirínhuë' oshahuano'sa marë' chiminin. Oshahuanpirëhuahuë', ya'huëretërinpoa'. Yosë nohuantón, canpoa marë' chiminin. Napoaton: "Ma noyacha Yosë nosororínpoa paya," tēnhua'. ⁹ "Corosëquë huēnainēn pa'nin. Oshanēnpoa marë' chiminin," topatëhua', Yosë noya ni'sarínpoa'. Napoaton ayaro' tahuërinta' catahuarínpoa'. Naporo'

tahuëri co noyahuë' nipisopita chiníquën ana'intarin. Imarëhuasopitaso nipirinhüë', co ana'intarinpoahuë'. Quisocristo chachin nicha'ësarinpöa'.¹⁰ Iráca oshahuanatëhua', Yosë inimicotopirëhuahuë', hui'nin chiminin ni'ton, nanan anoyatërinpoa'. Iporaso' noya nipayarëhuaso pochin ninëhua' ni'ton, noya noya catahuarinpöa'. Nanpiantarin ni'ton, catahuarinpöa' noya cha'ëcahuaso marë'.¹¹ Naporahuaton, "Yosë nosororinpöa'," ta'tëhua', ina pa'yatërehua'. Hui'nin chachin nanan anoyatërinpoa' ni'ton, noya cancantërehua'.

Atan, Cristo inapita napopiso'

¹² Atan'ton co noyahuë' nicaton, oshahuanin. Ina marë' chiminacaso' ya'huërin. Ina quëran ya'ipinpöa' co noyahuë' nicatëhua', chiminëhua'.¹³ Co'huara Moisésë pënëchatërasohüë', piyapi'sa' oshahuanpi. Oshahuanpirinahuë', co pënëntërinso' ya'huëyátërarinhüë' ni'ton, co ina marë' ana'intacaso' ya'huë'itonhuë'.¹⁴ Nipirinhüë', Atan quëran huarë' ya'ipi piyapi'sa' chiminpi. Moisésë ya'huëaquë huarënta' chimina'piapi. Ya'nan isoro'pa' nipon, Yosëri pënënpirinhüë', Atan co natëtonhuë', oshahuanin. Ina quëran ya'ipi piyapi'santa' co noyahuë' nicatona', oshahuanpi. Co Yosëri chachin pënënpirinhüë', inahuanta' oshahuanpi. Atan pochin cancantatona' ya'ipi piyapi'sa' oshahuanpi. Quisocristoso nipirinhüë' nanan anoyatinpoaso marë' o'marin.

¹⁵ Inaso' ya'ipinpöa' nosororinpöa'. Atanso nipirinhüë' co ina pochin nininhüë'. Co

natërinso marëhuë' oshanën ya'huëtërin. Inapochachin ya'ipi piyapi'sa' oshahuanatona', chiminpi. Ina quëran ana'intacaso' ya'huërin. Yosëso nipirinhüë' inaora nohuanton, na'con nosororinpoa'. Nosoroatonpoa', hui'nin a'paimarin na'aquënpoa' anoyacancantinpoaso marë'. ¹⁶ Atan co natërinhuë' ni'ton, osha ya'huërin. A'naíchin pënëninso' co natërinhuë' ni'ton, ana'intacaso' ya'huërin. Nipirinhüë', Yosë nosororinpoaso' co ina pochin nininhüë'. Na'con oshahuanpirëhuahuë', Quisocristo chiminin ni'ton, oshanënpoa' inquitatonpoa', noya ni'ninpoa'. ¹⁷ A'na ya'piíchin tëhuërin ni'ton, ya'ipi piyapinpoa' chiminacaso' ya'huërin. Aquëtë huarë' Yosëso', inaora nohuanton nosoroatonpoa Quisocristo quëran nicha'ërinpoa' ni'ton, inarë'quënpoa' nanpimiataatëhua' hua'anëntarihua'.

¹⁸ Atan co noyahuë' ninin ni'ton, ya'ipinpoa' ana'intinpoaso' ya'huëpirinhüë'. Quisocristo chiminin ni'ton, ya'ipinpoa' nanitërehua' nanpimiatacaso'. Imapatëhua', co ana'intarinpoahuë'. ¹⁹ A'naíchin co Yosë natërinhuë' ni'ton, ya'ipinpoa' oshahuanëhua'. A'naso nipirinhüë' Yosë natëton, chiminin. Ina marë' na'aquënpoa' anoyacancantërinpoa'.

²⁰ Iráca Moisësë pënëntërin oshahuanëhuaso' anitotinpoaso marë'. Ina quëran na'con oshahuanëhuaso' nitotërehua'. Na'con oshahuanpirëhuahuë', inaora nohuanton, Yosë na'con na'con nosororinpoa'. ²¹ Oshahuanëhua' ni'ton, chiminpatëhua', parisitomiatacaso' ya'huëpirinhüë'. Yosëso' inaora nohuanton, nosoroatonpoa', catahuarinpoa'. Sinioro

Quisocristo anoyacancantohuachinpoa',
nanpimiatarihua'.

6

*Quisocristo imapatēhua', co huachi oshahua-
nacaso' pa'yatarihuahuē'*

¹ Yosë inaora nohuanton nosororinpoa ni'ton, manta tēranta' niahua' inaora nohuanton, oshanēnpoa' inquitinpoaso marë' ¿tēcarihua ti? ² ¡Co naporinhuē! Quisocristo imapatēhua', chiminēhuaso pochin cancantatēhua', co huachi oshahuanacaso' pa'yatarihuahuē'. ³ “Quisocristo imarahuē huachi,” ta'tēhua', aporihuanēhua'. Ina noya chinpitacaso marë' aporihuanēhua'. Aporihuanpatēhua', Quisocristorë'quēnpoa' chiminēhuaso pochin ninēhua'. Ina chimininso pochachin co noyahuē' yonquirēhuasopita a'porēhua'. Nani ina nitotërama'. ⁴ Quisocristo chiminpachina, pa'pitopi. Aporintohuachinēnpoara, canpoanta' pa'pitërinēnpoaso pochin co noyahuē' yonquirēhuasopita naniantërēhua'. Tata Yosë chiníquën nanantaton, Quisocristo ananpitaantarin. Canpoanta' nasha cancan quëtërinpoa' nasha pochin nanopicaso marë'. Ina yonquiatēhua', aporihuanēhua'.

⁵ Quisocristo chiminaponahuē', nanopiantarin. Inapochachin canpoanta' co noyahuē' yonquirēhuasopita naniantohuatēhua', nanopiantarëso pochin noya noya cancantarihua'.

⁶ Cato' cancan pochin ya'huëtërinpoa'. A'na cancanso' sopai yanatërin. Quisocristo imarēhua' ni'ton, co noyahuē' cancantërēhuaso'

corosëquë patananterëso pochin nitërëhua'. Ama huachi sopai natëcaso marëhuë' napotërëhua'. Co noyahuë' cancantërëhuaso' chiminso pochin nitahua'. ⁷ Chimipiso' co huachi yonquirinhuë' oshahuanacaso'. Inapochachin canpoanta' Quisocriso imapatëhua', co huachi oshanënpoa hua'anëntërinpoahuë'. ⁸ Co noyahuë' cancanso' naniantohuatëhua', Quisocriso pochachin noyápiachin cancantarihua'. Ina nohuitatëhua', noya noya nanpiarëhua'. ⁹ Inaso' nanopiantahuachina, co huachi chimianinhuë'. Chimirin nani minsëaton, nanopimiataantarín. ¹⁰ Chiminpachina, oshanënpoa marë' chiminin. Naporo' oshanënpoa' minsërin. Iporaso' Yosëíchin natëcaso marë' nanopimiataantarín. ¹¹ Inapochachin canpitanta' ama huachi oshahuanacamaso' yonquicosohuë'. Quisocriso imarama' ni'ton, Yosëíchin natëco'.

¹² Ama oshanëma hua'anëntatë pochin nitatëinquëma' camayápainquëmaso nohuantocohuë'. Ya'ipi co noyahuë' yonquiramasopita naniantatoma', noyasáchin yonquico'. ¹³ Ni'co'. Imirama', nantëma', ya'pirama', huëratëma', nanamëma', inapita ya'huëtërinquëma'. Inapita quëran co noyahuë nicacaso ya'huëpirinhuë'. Ama nohuantocohuë'. Yosë natëcamasoáchin yonquico'. Chiminama quëran nanopiantëramaso pochin cancantatoma', ya'ipi nonëma quëran huarë' noyasáchin nico'. ¹⁴ Inapohuatama', co huachi oshanëma hua'anëntatë pochin nitarinquëmahuë'. Co ya'ipi pënëntërinso' natëpiramahuë', inaora nohuanton, Yosë anoyacancantërinquëma'. Nosoroatëinquëma',

catahuarinquëma' noya nicacamaso marë'.

Hua'anënpoa pochin nininso'

¹⁵ Tëhuëenchachin co huachi iráca pënëntërinso' natëcaso' ya'huërinhuë'. Yosë nosoroatonpoa', nicha'ërinpoa'. A'naquënso nipirinhüë' ina natanatona', co manta' yanatëpihuë'. “Noya oshahuanacaso',” toconpi. ¡Co ina pochin yonquicaso ya'huërinhuë'! ¹⁶ Insosona natëhuatëhua', inaso' hua'anëntarinpoa'. ¡Nani nitotërama' ipora! Oshanënpoa natëhuatëhua', ina hua'anëntarinpoa'. Camaihuachinpoara, co noyahuë' ninëhua'. Oshanënpoa' co a'poasëhuahuë' chiminpatëhua', parisitopiquë pa'sarëhua'. Nipirinhüë', Yosë natëhuatëhua', noya nicarihua'. ¹⁷ Iráca oshanëma natëtoma', co noyahuë' nipiramahuë'. Quisocriso nanamën a'chintohuachinënquëmara, noya natanama'. Ya'ipi cancanëma quëran noya natërama'. Ina yonquiatëhua', “Yosparinquën” itërëhua' Yosë. ¹⁸ Iporaso', co huachi oshanëma camaiarinquëmahuë'. Nasha hua'anëma' ya'huëtërinquëma'. Quisocriso natëtoma', noya nisarama'. ¹⁹ Iso pochin a'chintaranquëma' noya noya nitotacamaso marë'. Canpitaora co nitotëramahuë'. Iracaso' ya'ipi nonëma quëran huarë' oshahuanacasoáchin pa'yatërama'. Inapohuatamara, pa'pi nishinahuën' cancantërama'. Iporaso' noyasáchin nico'. Inapohuatama', noyápiachin cancantarama'.

²⁰ Iráca oshanëma natëhuatamara, co noyahuë' ninama'. Co yonquiramahuë' noya nicacamaso'. ²¹ Inapohuatamara,

¿ma'ta' ina marë' canarama'? Co ina marë' canamiataramahuë'. Topinan quëran ya'huërama'. Ina pochin cancantohuatama', chiminpatama', parisitopiquë pa'sarama'. Iráca ina pochin nipiramahuë', iporaso ina marë' tapanama'.
 22 Iporaso nipirinhüë' co huachi oshanëma hua'anëntërinquëmahüë'. Yosë nicha'ërinquëma' ama huachi oshahuanacamaso marëhuë'. Ina chachin hua'anëntërinquëma'. Napoaton noyápiachin cancantarama'. A'na tahuëri Yosë'pa' nanpimiatarama'.
 23 Piyapi asacatohuatëra, pahuërëré'. Inapochachin co noyahuë' nipatëhua', chiminpatëhua' parisitomiatarihua'. Yosëso nipirinhüë', inaora nohuanon nosororinpoa'. Quisocristo imapatëhua', ina nohuitatëhua', nanpimiatarihua. Inaso' hua'anënpoa'. Inasáchin natërëhua'.

7

Sa'arinso pochin nininso'

1 Canpitaso' iyaro'sa', pënëntopiso' nitotërama'. Nanpispitaráchin camaitërinso' natërapí.
 2-3 Ni'co'. Sanapi so'yahuachina, so'in chinpitacaso' ya'huërin. So'in ya'huëtopirinhüë', a'na quëmapiri së'huahuachin, monshihuanin. Ina marë' oshahuanarin. Nipirinhüë', so'in chiminpachin, so'yaantahuachin, co ina marë' oshahuaninhüë'.

4 Inapochachin iyaro'sa', canpoanta' Quisocristorë'quënpoa' chiminëhuaso pochin ninëhua' ni'ton, co huachi iráca pënëntërinso' hua'anëntiinpoaso' ya'huërinhuë'. Quisocristo chinpitacaso' ya'huërin. Inaso chiminaponahuë',

nani nanpiantarin. Ina imamiatohuatēhua', noya nicarigua' a'napitanta' Yosē noya yonquicaiso marē'. ⁵ Iráca, canpoara nipa'yatacasoáchin yonquirēhua'. Co noyahuē' cancantērēhua'. Pēnēnpachinēnpoara, aquē aquētē' co noyahuē' yonquiatēhua', co noyahuē' ninēhua'. Ina marē' chiminpatēhua', parisitomiatacaso' ya'huērin. ⁶ Iráca nisha nisha pēnētērinso' ya'huērin natēcaso', Moisésēri ninshitērinso'. “Co ya'ipiya natēhuatēhuahuē', co onporonta' cha'ēsarehuahuē',” topi. Apina'pi tashinan pēiquē ya'huērinso pochin nipirēhuahuē'. Iporaso' co huachi Moisésē pēnētērinso' yonquiarēhuahuē'. Quisocristorē'quēnpoa' chiminēhuaso pochin ninēhua' ni'ton, co huachi hua'anēntiinpoaso' ya'huērinhuē'. Ispirito Santo catahuarinpoa' cancanēnpoa quēran huarē' Yosē natēcaso'. Nasha cancan quētērinpoa'. Napoaton noya nisarēhua'.

Co noyahuē' yonquirēhuasopita yaminsērinpoaso'

⁷ Napoahuarē', “Moisésē pēnētērinso' aoshahuaninpoa' ni'ton, co noyahuē',” ¿tēcarihua' ti? ¡Co naporinhuē'! Napoaponahuē', pēnētērin quēran oshahuanēhuaso' nitotērēhua'. Iso pochin yonquia'ahua'. “Ama a'na piyapi ma'shanēna' noyapatocosohuē',” tēnin iráca pēnētaton. Caso' ina natanato, “Tēhuēnchachin a'napita ma'shanēn noyapatato, co noyahuē' yonquirahuē. Ina marē' oshahuanahuē,” tēnahuē. ⁸ “Ama ma'sha noyapatocosohuē',” itērinco. Ina natanato, aquē aquētē' a'napita ma'shanēna' noyapatērahuē. Co noyahuē' cancantērahuēso' canarinco. Iráca oshahuanpirahuē'.

Co'huara pënëntërinso' nitochatërasocohuë', oshahuanahuëso' co nitotërahuë'. ⁹ Co'huara pënëntërinso' natayantërasocohuë', "Caso' noya piyapico," topirahuë'. Pënëntërinso' natanpatëra, "Tëhuë'nchachin oshahuanco. Chiminpató, Yosë ana'intarinco," ténahuë. ¹⁰ Noya ya'huëca'huaso marë' pënënpirincóhuë'. Co ina natëtorahuë', oshahuanahuë. Oshahuanato, parisitopiquë paca'huaso' ya'huërin. ¹¹ Pënëntërinso' natëhuato, noya cancantarahuë, topirahuë'. Co ina natërahuë' ni'ton, oshahuanahuë. Chiminpató, ana'intincoso' ya'huërin.

¹² Yosë chachin pënëninpoa'. Sha'huitërinpoaso' nóya. No'tëquën nonin. ¹³ Napoahuarë' pënëntërinso' noya nipirinhüë', ina marë' ana'intarinco, ¿topiramahuë' ti? ¡Co pënëntërinso marë' ana'intincoso' ya'huërinhuë'! Oshahuanahuë ni'ton, ana'intincoso' ya'huërin. Pënëntërinso' noya nipirinhüë' natanahuë quëran aquë aquëtë' co noyahuë' yonquiato, co noyahuë' ninahuë. Pënëninpoa quëran oshahuanahuëso' nitotërahuë. Pa'pi co noyahuë' ninahuë, ténahuë.

¹⁴ Noya yonquicaso marë' pënënpirinpoahuë'. Caso' co noya yonquiatohuë', oshahuanahuë. Oshahuanahuëso' hua'anëntatë pochin nitërinco. Co nanitërahuë' noya nica'huaso'. ¹⁵ Noya nisarahüë, topirahuë', a'naroáchin co noyahuë' yaninahuë. Co yaoshahuanpirahuë', oshahuanahuë. Onpoatoso' napomaraco, co nitotërahuë'. ¹⁶ Co nohuantopirahuë', co noyahuë' ninahuë. Ina marë' co noya cancantërahuë'. Yonquinëhuë quëran nitotërahuë. Tëhuë'nchachin pënëntërinso' noya, ténahuë. ¹⁷ Co nohuantopirahuë', caora co noy-

ahuë' cancantato, co noyahuë' ninahuë. Co noyahuë' cancantërahuëso' canarinco. ¹⁸ Caora co noyahuë' cancantërahuë. Co nanitërahuë' noya nica'huaso'. Inachinco. Yosë yanatëpirahuë', caora co nanitërahuë' natëca'huaso'. ¹⁹ Noya nica'huaso' nohuantopirahuë', co noyahuë' ninahuë. Co yaoshahuanpirahuë', oshahuanahuë. ²⁰ Co nohuantopirahuë', co noyahuë' ninahuë. Co noyahuë' cancantërahuëso' canarinco.

²¹ Noya nica'huaso' nohuantopirahuë', co noyahuë' cancantato, co noyahuë' nica'huasoráchin yonquiconahuë. ²² Cancanëhuë quëran Yosë pënëninpoaso' pa'yatato, yanatëpirahuë'. ²³ A'na cancan nohuantërin. A'na cancanso nipirinhüë', co nohuantërinhuë'. Co noyahuë' nicacasoáchin yonquirin. Ina canarinco ni'ton, co noyahuë' ninahuë.

²⁴ ¡Ma'huantacha caso' ninahuë paya! ¿Incha ipora nicha'ëinco co noyahuë' yonquirahuëso' nanianta'huaso marë'? tënahuë. ²⁵ ¡Yosëíchin nani-taparin! Siniro Quisocristo imarahüë ni'ton, ina catahuarinco. Ina marë': "Yosparinquën Tata Yosë," itërahuë. Tëhuëenchachin cancanëhuë quëran Yosë yanatëpirahuë', co noyahuë' cancantato, co noyahuë' ninahuë.

8

Ispirito Santo catahuarinpoaso'

¹ Napoaton iporaso' Quisocristo imapatëhua', co huachi ana'intinpoaso' ya'huërinhuë'.
² Oshanënpoa natëhuatëhua', co noyahuë ninëhua'. Inapohuatëhua', chiminpatëhua', ana'intarinpoa'. Nipirinhüë', Quisocristo

imapatēhua', Ispirito Santo catahuarinpoa' nanpimiatacaso marē'. Naporahuaton, co huachi oshanēnpoa natēcaso' ya'huērinhüē'.³ Iráca Yosē pēnēnpirinpoahuē'. Co noyahuē' cancantatēhua', co nanitērēhuahuē' no'tēquēn natēcaso'. Ina quēran hui'nin chachin isoro'paquē a'paimarin. Piyapi chachin nasitimarin. Co oshahuanaponahuē', oshanēnpoa' inquitinpoaso marē' chiminin. Inapoaton, nicha'ērinpoa' ama huachi ana'intinpoaso marēhuē'.⁴ Co noyahuē' yonquirēhuasopita naniantatēhua', Ispirito Santo natēhuatēhua', catahuarinpoa' noya nicacaso'. Ina pochin cancantohuatēhua', Yosē noya ni'sarinpoa'. Ina marē' hui'nin a'paimarin.

⁵ Co noyahuē' yonquihuatēhuara, co noyahuē' nicacasoáchin pa'yatērēhua'. Nipirinhüē', Ispirito Santo natēhuatēhua', Yosē nohuantērinsóáchin pa'yatarēhua'.⁶ Co noyahuē' nicacasoráchin pa'yatohuatēhuara, chimipi pochin niconēhua'. Co Yosē nohuitērēhuahuē'. Nipirinhüē', Ispirito Santo pa'yatatēhua' natēhuatēhua', Yosē nohuitatēhua', nanpimiatarihua'. Noya yonquiatēhua', sano cancantarihua'.⁷ Co noyahuē' nicacasoráchin pa'yatohuatēhua', Yosē inimicotarēhua'. Co Yosē pēnētērinsó' natēcaso' nohuantarēhuahuē'. Co nanitarēhuahuē' ina natēcaso'.⁸ Ina pochin cancantohuatēhua', co Yosē noya ni'sarinpoahuē'.

⁹ Canpitaso nipirinhüē' co noyahuē' yonquiramasopita naniantērama'. Ispirito Santo ya'coancantohuachinquēma', ina nohuantērinsó' nisarama'. Co Ispirito Santo ya'coancantohuachinquēmahuē', co tēhuēnchachin Quisocriso imaramahuē'.

10 Oshahuanama' ni'ton, nonëmaso chiminacaso' ya'huërin. Napoaponahuë Quisocriso ya'coancantatëinquëma', anoyacancantërinquëma'. Napoaton Yosë noya nicatëinquëma ispiritonëma ananpitarin ni'ton, nanpimiatarama'. 11 Ispirito Santo ya'coancantërinpoa'. Yosë hua'yanën chachin ni'ton, achinicancaninpoa' Yosë pochin cancantacaso marë'. A'na tahuërinta' Yosë ananpitaantarinpoa'. Quisocriso ananpitaantarinso' pochachin ananpitaantarinpoa' canpoanta'. Nonënpoa' chiminacaso ya'huëpirinhuë', Ispirito Santo ya'coancantërinpoa' ni'ton, nanopiantarinhua'.

12 Napoaton iyaro'sa', Ispirito Santo natëcaso' ya'huërin. Co noyahuë' yonquirëhuasopitaso' naniantahua'. 13 Co noyahuë' ninëhuasopita co a'poasëhuahuë', chiminpatëhua' parisitomiatacaso' ya'huërin. Nipirinhuë', co noyahuë' ninëhuasopita tëpatë pochin nitohuatëhua', nanopimiatarinhua'. Ispirito Santo catahuarinpoa' co noyahuë' ninëhuasopita tëpatë pochin nitacaso marë'.

14 Ispirito Santo nohuantërinso' natëhuatëhua', Yosë hui'ninpoa chachin nisarëhua'. 15 Iráca Yosë të'huatërama'. Iporaso nipirinhuë' Ispirito Santo ya'coancantërinpoa' ni'ton, co huachi manta' të'huatacaso' ya'huërinhuë'. Hui'ninpita pochachin Yosë ni'ninpoa'. Ina nontohuatëhuara, "Tata," itërehua'. 16 Ispirito Santo chachin cancanënpoa quëran anitotërinpoa'. "Hui'ninpita pochachin Yosë ni'ninquëma'," itërinpoa'. 17 Hui'ninpoa' ni'ton, na'con na'con catahuarinpoa'. A'na tahuëri ya'huërin'pa' noya acoarinpoa'. Quisocriso

noya acorinso pochin acoarinpoa' canpoanta'. Ina imarëhuaso marë' aparisitopirinënpoahuë', inapochachin inarë'quënpoa' noya noya ya'huëcontarihua'.

A'na tahuëri ya'ipiya anoyatarinso'

¹⁸ Isoro'paquë pi'pian parisitarihuarahuë', ama ina yonquia'ahuasohuë'. Ama ina marë' sëtahuasohuë'. A'na tahuëri Yosë'pa' noya noya ya'huëcontarihua'. Ina yonquiatëhua', nóya cancantahua' ténahuë. ¹⁹ Naporo' Quisocriso imarëhuasopita noya noya ya'noarihua'. Ya'ipi ma'sha isoro'paquë ya'huërinsopitanta' ina tahuëri ninarapi. ²⁰ Iporaso nipirinhüë' sharo'sa' co noyatopihuë'. Ma'shoro'santa' chiminpi. Nipirinhüë', co inahuara nohuanton, napopihuë'. Yosë nohuanton, napopi. A'na tahuëri ya'ipiya anoyatarin. ²¹ Naporo' co huachi ma'sha chanatarinhüë'. Yosë hui'ninpitanpoa ninëhuasopita noya noya acohuachinpoa', ma'shoro'santa' noya noya niantapi. Co huachi chiminaponahuë'. ²² Iráca quëran huarë' ma'shoro'sa' parisitopi. Sharo'santa' papotopirinhüë', co noyatërinhuë', chiminin. Ipora huanta' sanapi hua'hua iquitohuachina, iquitërinso pochin chiníquën parisitapi. ²³ Canpoanta' Ispirito Santo nani ya'coancantopirinpoahuë', parisitërehua'. Parisitatëhua', manorëhua' nasha nonënpoa' ya'huëtinpoaso marë'. Ina ninarëhua'. Nasha nonënpoa' quëtohuachinpoa', co huachi caniorihuahuë'. Co huachi chiminarihua'huë'. Naporo' Yosë hui'ninpita chachin nisarëhua'.

²⁴ Tata Yosë noya nicha'ërinpoa'. Napoaponahuë', co ya'ipi naniyatërarinhuë': "A'na tahuëri noya noya acoarinpoa'," ta'tëhua', ina ninarëhua'. Pahuanarin ya'ipi nanicaso'. Napoaton ninarëhua'. Nani nanirin naporini, co ninacaso' ya'huë'itonhuë'. ²⁵ "Tëhuë'nchachin noyá nicha'ësarínpoa'," ta'tëhua', co sëtërehuahuë'. Noya cancantatëhua', ninarihua'.

²⁶ Iporaso' co chiníquën cancantopirëhuahuë', Ispirito Santo catahuarinpoa'. Yosë nontohuatëhuara, co nitotërehuahuë' ma'sona itacaso nipirinhuë', catahuarinpoa'. Cancanënpoa quëran inari Yosë nontërin. Tarëtarinso pochin ninin. Canpoaso' co natanpirëhuahuë', Yosëriso' natanin. ²⁷ Ya'ipi yonquirëhuasopita Yosë nitotërin. Ispirito Santori nontohuachina, natanin. Yosë nohuantërinso chachin nitotaton, canpoa marë' noya nontërin.

Yosë nosororinpoaso'

²⁸ Yosë nosorohuatëhua', noyasáchin yonquirinpoa'. Ma'sha onpohuatëhuara, na'con catahuarinpoa'. Pi'pian parisitapirëhuahuë', ina nohuanton, parisitërehua quëran noya noya pipiarëhua'. Achinicananinpoa' ni'ton, noya noya imarihua'. Nani huayoninpoa' ina nohuantërinso' nicacaso marë'. ²⁹ Iráca quëran huarë' Yosë nohuitërinpoa'. Nohuitatonpoa', huayoninpoa' Quisocriso pochachin cancantacaso marë'. Quisocrisoso' noya noya ninin. Ina quëran na'aquënpoa' imapatëhua', ina pochin cancantarihua'. Yosë hui'ninpita pochin ni'sarinpoa' canpoanta'. ³⁰ Nohuantërinpoa'

ni'ton, huëntonênquë chachin aya'coninpoa'. Oshanênpoa' inquitatonpoa', noya ni'ninpoa'. Ina nohuanton, a'na tahuëri inápaquë noya noya acoarinpoa'.

³¹ Ina pochin Yosë yonquirinpoa' ni'quëhuarë', co insonta nanitërinhuë minsëinpoaso'.
³² Yosë chachin nosoroatonpoa' co hui'nin tëranta' apiratërinpoahuë'. Isoro'paquë a'paimarin chiminacaso marë'. Canpoa marë' chiminin. Ipora chachinta' nosoroatonpoa', catahuarinpoa'. ¡Quisocristo imarëhua' ni'ton, co manta' pahuantarinpoahuë' Yosë pochin cancantacaso marë'! Nóya nicha'ësarínpoa'.
³³ Yosë huayoninpoa' ni'quëhuarë', co insonta nanitërinhuë sha'huirapínpoaso'. Yosë chachin noya ni'ninpoa'.
³⁴ Yosë noya ni'ninpoa ni'ton, co insonta nanitërinhuë ana'intinpoaso'. Quisocristo oshanênpoa' inquitinpoaso marë' chiminin. Ina quëran nanpíantarín. Yosë inchinanën quëran ya'huaton, canpoa marë' Yosë nontárin.
³⁵ Tëhuënchachin Quisocristo nosororínpoa'. Co insonta' nanitërinhuë ina quëran osërëinpoaso'. A'na tahuëri parisitërehua'. Parisitatëhua', co napion cancantërehua'. Piyapi'sa' aparisitërinënpoa'. Cosharo', ma'sha inapita pahuantërinpoa'. Ma'sha onpochináchin nisarëhua'. Yatëparinënpoa'. Inapopirëhuahuë', ¡co inapita nanitapihuë' Quisocristo quëran osërëinpoaso'!
³⁶ Yosë quiricanênquë naporin: "Imarainquënso marë' Siniro, ya'ipi tahuëri yatëparinacoi.
 Co manta' onpopiraihuë', ohuicaro'sa' yatëpapiso pochin yatëparinacoi," ténin.

37 Ina nipirinhüè', Quisocristo nosororinpoa'. Parisitapirèhuahuè', nani tahuèri catahuarinpoa' sopai minsècaso marè'. Nóya cantarèhua'.
 38 Yosè nosoromiatèrinpoa'. Nanpihuatèhuara, nosororinpoa'. Chiminpatèhuanta', co patarinpoahuè'. Anquèniro'sa', sopairo'sa', tanan hua'yano'sa', inapita co nanitopihüè' Yosè quèran osèrèinpoaso'. Ipora tahuèri'sa' ma'sha onpotopirinènpohuè', co patarinpoahuè'. A'na tahuèrinta' ma'sha onpotohuachinènpoa', co Yosè naniantarinhüè'.
 39 Ma'sha inápaquè ya'huèrinsopita, acoporoquè ya'huèrinsopita inapita co nanitopihüè' Yosè quèran osèrèinpoaso'. ¡Co insonta' nanitèrinhuè' Yosè ananiantinpoaso'! Quisocristo hua'anèntèrinpoa'. Ina imarèhua' ni'ton, Yosè nosoromiatèrinpoa'.

9

Yosèri israiro'sa' huayoninso'

1 Quisocristo imato, no'tèquèn nonahuè. Co nonpinahuè'. Ispirito Santo ya'coancantèrinco ni'ton, no'tèquèn nontaranquèma', tènahuè.
 2 Tèhuèrchachin israiro'sa' yonquiato, sètèrahuè. Cancanèhuè quèran huarè' sètárahüè.
 3 Inapitaso' quèmpinèhuèpita. Co Quisocristo imapihüè' ni'ton, ana'intacaso' ya'huèrin. Nanitèrahuè naporini, inapita ya'huèrènamèn parisitopiquè pa'itohüè'. Cha'ècaiso marè' inaquè parisichitohüè'.
 4 Piyapinènpita nicacaiso marè' Yosèri acorin. Israiro shinpita nipi. Iráca quèran huarè' Yosèri nohuantèrin ni'ton, hui'ninpita pochin nicacaiso marè' acorin.

Huënaráchin huënaráchin a'pintohuachina, shimashonënpitari quënanpi. Iráca chachin piyapinënpita nicacaiso marë' inapitarë' anoyatërin. Naporahuaton, pënëntërinso nanan sha'huitërin. Noya chinotacaiso marënta' a'chintërin. Na'con sha'huitërin nicha'ëcaso marë'.⁵ Shimashonënpitaso' Yosëri chachin huayonin. Ina quëran Cristo isoro'paquë o'mahuachina, Israiro sanapi quëran nasitërin. Inaso' Yosë chachin. Ya'ipiya hua'anëntërinpoa'. ¡Ma noyacha inaso paya! tënëhua'. Amen.

⁶ Na'con nitotaponaraihuë', notohuaro' israiro'sa' co Yosë natëpihuë'. Napoaponahuë', Yosëri co topinan quëran sha'huitërinhuë' nicha'ëcaso marë'. Co ya'ipi israiro'sa' piyapinënpita pochin ni'ninhuë'.⁷ Apraan cato' hui'ninpita ya'huëtopirinhüë', a'naíchín Yosëri acorin Apraan ya'huërëtacaso marë'. “Isaco huayonahuë. Shinpitanta' piyapinëhuëpita pochin ni'sarahüë,” ténin Yosë. ⁸ Napoaton co ya'ipi Apraan hui'ninpita Yosë piyapinënpita nipihuë'. Yosëri sha'huitërinso chachin nasitohuachina, piyapinë pochin ni'nin. ⁹ Iráca Yosëri Apraan itapon: “A'na pi'ipi quëran nicaponquën huëantarahuë. Naporo' ca nohuanto, sa'an hua'huanarin,” itërin. Naporinso chachin tahuëri nanihuachina, Isaco nasitërin, Yosëri acorinso'.

¹⁰ Naporahuaton, Tata Isaconta' cato' hui'nahuanin. Sa'in Nipica itopiso' yahuaihuachina, Yosëri itapon: ¹¹⁻¹³ “Hua'hua nininso' chini chiniquën nanantarin. Paninanso' co onpopinchin chiniquën nanantaponhuë',” itërin. Ina quëran itantarin: “Cacopo nosoroato,

huayonahuë. Isaoso nipirinhue' co onpopinchin nohuantërahuë'," ténin Yosë quiricanënquë. Co'huara nasichátërasoihuë', naporin. Co ya'huëyátërasoihuë', yonquiaton, huayonin. "Noya nininso marë' Yosëri huayonin," topiramahuë', co ina marë' huayoninhue'. Inaora nohuanton, huayonin.

¹⁴ Naporin ni'quëhuarë' ¿ma'ta' tēcarihua'? "Yosëso' co napopináchin ni'ninpoahuë'," ¿tēcarihua ti? ¿Co naporinhue'! ¹⁵ Iráca Yosëri Moisésë itërin: "Caora nohuanto, nosororahuë. Insosona nohuantohuato, huayonahuë," itërin. ¹⁶ Napoaton co canpoara nohuanton, Yosë huëntonënquë ya'conëhuahuë'. Noya nipirëhuahuënta', co canpoara nanitërehuahuë' ya'conacaso'. Inaora nohuanton, Yosë aya'coninpoa'. Nosoroatonpoa', aya'coninpoa'. ¹⁷ Iráca Iquipito copirnosó' co noyahuë' cancantopirinhue', Yosëri huayonin hua'anëntacaso marë'. "Piyapinëhuëpita hua'anëntopiranhue', nicha'ësarahuë noya pipicaiso marë'. Ina quëran na'a piyapi'sa' nicatona', 'Ma noyacha Yosëso' nanitaparin paya. Copirno co nohuantopirinhue', piyapinëpita nicha'ërin, tosapi," ténin. Quiricanën quëran sha'huitërinpoa'. ¹⁸ Inaora nohuanton, a'naquën nosororin. A'naquënso nipirinhue' tananpitërin. Tananpitochuachina, co natantochináchinhue' cancantopi.

¹⁹ Ina natanatoma', a'naquëma' co noyahuë' yonquirama': "Yosë nohuanton, a'naquën natëpi. Co ya'ipiya natëpihuë'. Ma'sona Yosë nohuantërinsoichin nipirëhuahuë'. ¿Onpoatonta'

nipachin ana'intarinpoa'? ¡Co insonta' nanitërinhuë' Yosë nohuantërinso' canpiacaso!' toconama'. ²⁰ ¿Maquëma cháchinta' ni'toma', nanitërama' Yosë chachin pinocamaso'? Ni'co'. Piyapi tëshitohuachina, minë', huë'ëta, inapita ninin. Nipachina, co tëshiri hua'anën no'huirinhuë'. “¿Onpoatonta' naponin ninanco?” co itërinhuë'. ²¹ ¡Co'ta tëshitona'pi no'pa' mapachina, ma'sona nohuantohuachina, ninin! Nohuantohuachina, a'naquën ninshirayarin. A'naquënso' topinanaya. Inapochachin Yosëso' yonquirinpoa'.

²² A'naquën co natëpihuë' ni'ton, Yosëri no'huirin. No'huipiro' nipirinhüë', co a'naroáchin ana'intërinhuë', ninararin. Co a'naroáchin ana'intoahuachinahuë', co ina marë' Yosë no'huicaso' ya'huërinhuë'. Oshaquëran ana'intarin. Ina ni'pachina', “Tëhuëchachin Yosë no'tëquën yonquirin. Hua'qui' tanan-pitopirinhüë', iporaso' no'tëquën ana'intërin. Chini chiniquën nanantërin inaso',” tosapi.

²³ A'naquënpoaso nipirinhüë', nosoroatonpoa' nicha'ësarinhüë'. Inaora nohuanton, nosororinhüë'. Iráca chachin yonquirinhüë' nicha'ëinhüë' marë'. Anoyacancantohuachinhüë', piyapi'sa' na'con Yosë yonquiapi. “Ma noyacha catahuarin paya,” tosapi. ²⁴ A'naquën cotio piyapi'sacoi huayonincoi. A'naquëma' nisha piyapi'sanquëmanta' Yosë nohuanton, imarama' canpitanta'. ²⁵ Inapochachin iráca Osiasë ninshitërin.

“A'naquën iráca co piyapinhüë'pitahuë' nipirinhüë', iporaso' piyapinhüë'pita

pochin ni'nahuë.

Iráca co nosoropirahuë', iporaso' nosororahuë huachi," ténin Yosë, itërin.

²⁶ Ina quëran itantarín: "Canpitaso' co piyap-inëhuëpitanquëmahuë'," itopirinhüë', iporaso' inaquë itapona': "Inapitaso' Yosë hui'ninpita chachin nisapi. Inaso' nanpimiatarín," tosapi.

²⁷ Isaiasënta' ninoton, ninshitërin. "Hua'huayatërahuë' israiro'sa' ya'huëpirinahuë', co ya'ipiya cha'ësapihuë'. Marë yonsanquë inotëra'huaya ya'huërinso nápo' ya'huëpirinahuë', caraíchín Yosëri nicha'ësarín. ²⁸ Co hua'quiya quëranhuë' na'a piyapi'sa' no'tëquën ana'intarín," ténin. ²⁹ Co'huara ina ninshichatërasohuë', Isaiasë ninoton, tapon:

"Sinioro ya'ipinpoa' hua'anëntërinpoa'. Iráca ina nohuanton, ya'ipi Sotomaquë ya'huëpisopita ta'huantopi huachi. Comoraquë ya'huëpisopitanta' ta'huantopi. Canpoanta' caraíchín nipurëhuahuë' nosoroatonpoa', nicha'ërinpoa'. Co nosororinpoahuë' naporini, canpoanta' ya'ipinpoa' ta'huanchitërihuahuë'," ténin.

Israiro'santa' noya nanan natëcaso' ya'huërinso'

³⁰ Napoahuarë' ¿ma'ta' tëcarihua'? ténahuë yonquiato. Nisha piyapi'sa' hua'qui' co Yosë yonquipirinhüë', inari anoyacancantërin. "Yosë no'tëquën nonin," ta'tona' natëpi. Napoaton noya ni'nin. ³¹ Israiro'saso nipirinhüë' taponá: "Moisësë pënëntërinso' natëhuatëhua', Yosë noya ni'sarinpoa'," topirinhüë'. Co

nanitopihuë' no'tëquën natëcaiso' ni'ton, co Yosëri noya ni'ninhuë'. ³² ¿Onpoatonta' co noya ni'ninhuë'? “Pënëntërinso' nanan no'tëquën natëhuatëhua', nóya cancantarëhua',” topirinahuë', co nanitopihuë'. “Yosëíchin nanitërin anoyacancantinpoaso',” ta'caiso nipirinhuë', co Quisocristo nohuantopihuë'. Inapoatona', pancara'pi i'patërëso pochin ni'pi. Ina marë' Yosëri co noyahuë' ni'nin. ³³ Yosë quiricanën quëran naporin:

“Sionquë Cristo a'pahirahuë', co nohuantopihuë'. Inapoatona' pancara'piquë i'parëso pochin ni'pi. Co nohuantopihuë' ni'ton, anotërëso pochin nipi.

Nipirinhuë', insosona Cristo nohuantohuachin, co onporonta' atapanarahuë'. Noya ni'sarahuë huachi,” ténin Yosë.

10

¹ Pa'pi nohuantërahuë israiro'sa' cha'ëcaiso'. Ina marë' iyaro'sa', chiníquën Yosë nontárahüë.

² Tëhuëñchachin Yosë yachinotopirinahuë', co nanamën no'tëquën yonquipihuë'. ³ Yosëíchin anoyacancantërinpoa'. Nipirinhuë', co nohuantopihuë' ina nanan imacaiso'.

“Pënëntërinso' natëhuatëhua', Yosë noya ni'sarinpoa',” toconpi. “Quëma Sinioro anoyacancantocoi,” co itopihuë'. ⁴ Iráca Moisësë pënëntërin. Iporaso nipirinhuë' co ina natërëhuaso marë' Yosë noya ni'ninpoahuë'. Quisocristo nani o'marin oshanënpoa' inquitinpoaso marë'.

“Quisocristoíchin anoyacancantarinpoa',” topatëhua', Yosë noya ni'sarinpoa'.

⁵ Moisésëri ninshitërin pënëntërinso nanan imacaiso marë'. "No'tëquën natëhuatama', Yosë noya ni'sarinquëma'. Ya'ipiya natëcaso' ya'huërin," tënin ninshitaton. ⁶ Canpoaso nipirinhüë' Quisocristo imapatëhua', Yosë noya ni'sarinpoa'. Quisocristo nanamënso' co sacaiyahuë' nitotacaso'. "¿Inta inápaquë pantapon Quisocristo quëmacaso marë'?" co ta'caso' ya'huërinhuë'. Nani o'marin. ⁷ "¿Inta' chimipiro'sa' ya'huëpiquë papon ina quëran Cristo quënantacaso marë'?" co ta'caso' ya'huërinhuë'. Nani nanopiantarin.

⁸ ¿Ma'ta' quiricanën quëran anitotërinpoa'? "Ina nananso', co sacaihuë' nitotacaso'. Nanamënpoa quëran sha'huicaso ya'huërin. Cancanënpoa quërantá', natëcaso ya'huërin," itërinpoa'. Inasáchin natëco', itëranquëma' canta'. ⁹ Tata Yosë nohuanton, Quisocristo tëhuëenchachin nanopiantarin. Ina cancanënpoa quëran natëhuatëhua', "Quisocristoíchin imarahüë," topatëhua', Yosë anoyacancantarinpoa'. ¹⁰ "Yosë co onporonta' nonpintarinpoahuë'," ta'tëhua', cancanënpoa quëran natëhuatëhua', noya ni'sarinpoa'. "Caso' Quisocristo imarahüë," topatëhua', naporochachin anoyacancantarinpoa'.

¹¹ "Insosona Quisocristo natëhuachin, co sëtarinhüë'. Co a'poarahüë'," tënin Yosë quiricanënquë. ¹² Anaíchin Yosë ya'huërin. Ya'ipinpoa' hua'anëntërinpoa'. Co cotioro'saráchin na'con nosororinhüë'. Nisha piyapi'santa' nosororin. Ina nontohuatëhua', nóya catahuarinpoa'. ¹³ "Oshanëhuë Sinioro inquitoco," topatëhua', anoyacancantatonpoa'

nicha'ésarinpoa'. ¹⁴ Napoaponahuë', co a'chintohuatèhuahuë', co nitotapihuë'. Co nitotohuachinahuë', co nanitapihuë' natètacaiso'. Co natètuhuachinahuë', co nanitapihuë' Yosë nontacaiso'. Napoaton a'chintacaso' ya'huërin. ¹⁵ Co Yosëri a'china'piro'sa' a'pahuachinhuë', ¿onpo nitotaponata? Yosë quiricanën quëran naporin: “Ma noyacha ni'ton, noya nanan sha'huitaonpoa' huë'sarin paya,” ténin.

¹⁶ A'naquënso nipirinhüë', noya nanan natanpirinahuë', co nanitopihuë' natëcaiso'. “Nanamën Siniro, sha'huitopirahuë' co insonta natëtërinhuë',” ténin Isaiasë iráca. ¹⁷ Quisocriso nanamën natanacaso' ya'huërin. Natanpatèhua': “No'tëquën nonin,” topatèhua', natëtarihua'.

¹⁸ ¿Co natanpihuë' ti? ¡Nani mini natanpi! ténahuë. Yosë quiricanënguë naporin: “Nisha nisha parti nanamën sha'huitopi. Ya'ipi parti nahuinin,” ténin Yosë quiricanënguë.

¹⁹ Naquëranchin natainquëma'. Israiro'saso' natanaponaraihuë', ma'sona tapon naporinso' ¿co nitotopihuë' ti? Nitotaponaraihuë', co natëpihuë'. Moisësë ninshitaton, naporin:

“Nisha piyapi'sa' co yonquipirinacohüë' catahuararahuë ni'ton, canpitariso' a'pitarama'.

Ina marë' no'huitarama', ténin Yosë,” itërin.

²⁰ Isaiasënta' co të'huatonhuë', Yosë noninso' sha'huirin.

“Nisha piyapi'sa' co yanohuitopirinacohüë', iporaso' imasarinaco.

Co iráca nohuantopirinacohüë', iporaso' nohuitarinaco, ténin Yosë,” itërin.

21 Israiro'saso nipirinhüè' co yanatëpihuè'. Inapita yonquiaton, Isiasë quèran taantarin: "Iráca quèran huarè' yacatahuarahuè. Imirahuè ihuëtatë pochin nitato: 'Huëco' catahuainquëma', itopirahuè', co yanatërinacohüè'. Co natantochináchinhüè' cancantopi, ténin Yosë," itërin.

11

Israiro'sa' huayoninso'

¹ Napoaton natananquëma': ¿Israiro'sa' co natëtopiso marëhuè' Yosëri a'pomiatërin ti? Co a'porinhüè'. Ipora huanta' piyapinënpita ni'ton, nosororin. Canta' Israiro piyapico. Tata Apraanso' shimashonëhuè. Mincamin huëntonquë nasitërahuè. ² Inapitaso', iráca Yosëri huayonahuaton acorin piyapinënpita nicacaiso marè'. Co a'porinhüè'. Iráca Iniasë naporinso' Yosë quiricanënquë ninshitopiso' nitotërama'. Inariso pënënpirinhüè', israiro'sari no'huiipi. Napoaton Yosë nontohuachina, inapita sha'huirapirin. ³ "Na'amiachincoi Sinioro pënëntopiraihuè'. Co nohuantatonaraihuè', a'naquëncoi tëparinacoi. Artaroro'sa' chinota'huainquënso marè' a'mitëraisonta' tëlyatopi. Casáchin pënëntapirahuè', yatëparinaco canta'," itërin. ⁴ Napotopirinhüè', ¿ma'ta' Yosëri itantarin? "A'naquën mini mamanshi moshapi, Paaro itopiso'. Nipirinhüè', ca nohuanto, canchisë huaranca quëmapi'sa' chinotarainaco. Co mamanshi moshapihuè'," itërin. Nani ina nitotërama'. ⁵ Inapochachin iporanta' caraya pochin Yosë huëntonënquë ya'conpi. Inaora

nohuanton, nosoroaton, Yosëri aya'conin.
 6 Inaora nohuanton, catahuarin. Co noya nipiso marë' catahuarinhuë'. Noya nipiso marë' huayonin naporini, co huachi inaora nohuanton, catahuacaso' ya'huë'itonhuë'.

7 Napoahuarë', ¿ma'ta' nipachin tēcarihua'? Na'a israiro'sa' Yosë huëntonënquë yaya'conpirinahuë', co inahuara nanitopihuë' noya cancantacaiso'. A'naquën huayoninsopitaso' Yosë nohuanton, ya'conpi. A'napitaso nipirinhuë' co natantochináchinhuë' cancantopi. 8 “Yosëri tananpitërin ni'ton, huë'erëso pochin cancantopi. Ya'pirahuanaponaraihuë', co quënantërëso pochin nipihuë'. Huëratëhuanaponaraihuë', co natantërëso pochin nipihuë'. Ipora huanta' ina pochin nisapi,” tënin Yosë quiricanënquë. 9 Iráca Tapinta' tapon:

“Yosë no'huiipi ni'quëhuarë', ana'inchin. Nani ma'sha ya'huëtopirinahuë', co Yosë yonquipihuë'.

Coshatatona', capa cancantapirinahuë', ina quëran chachin nitapicancaina'. Yosëri ana'inchin.

10 Somaraya pochin cancantopi ni'quëhuarë', ama quënantërëso pochin cancanchinasohuë'.

Yosë nohuanton, chiníquën parisitomiachina',” tënin iráca.

Inapochachin ipora huanta' nisapi.

Nisha piyapi'sa'ya'conpiso'

11 Napoaton natanaranquëma'. ¿Israiro'sa' co yanatëpihuë' ni'quëhuarë' Yosëri a'pomiatërin ti?

Co Yosëri a'pomiatërinhuë'. Nipirinhue', co imapihuë' ni'ton, nisha piyapi'santa' Yosëri anoyacancantarin. Ina quëran israiro'saso', apiraton'a' yonquiapi: "Canpoanta' inapita pochin cancantohuatëhua', Yosë noya ni'sarinpoa'," tosapi. ¹² Inapita co imatonahuë' tëhuëpiso marë', iporaso' ya'ipi piyapi'sa' nanitopi Yosë huëntonënquë ya'conacaiso'. Nisha nisha piyapi'sa' niponaraihuë', Yosëri noya ni'sarin. A'na tahuëri na'a co tioro'sa' imaantahuachina', noya noya nisarin.

¹³ A'naquëmaso' nisha piyapi'sanquëma'. Yosë a'parinco a'chinta'huanquëmaso marë'. Ina marë' noya cancantërahuë. Pa'sápato, a'chintaranquëma'. ¹⁴ Na'aguëma' imapatama', a'naquën israiro'santa' nohuantapi imacaiso' nimara. Inapitanta' Yosëri anoyacancantarin. ¹⁵ Iporaso Yosëri tananpitërin ni'ton, nisha nisha piyapi'sa' ina nohuitapi. A'na tahuëriso nipirinhue' israiro'santa' imaantahuachina', noya noya nisapi. ¿Ma pochinta' nisapi? Chimipi nanopiantarinso pochin nisapi, tënahuë. ¹⁶ Ni'co'. Pan nipachinara, ya'nan nipiso' Yosë marë' acohuachina, ya'ipi chachin noya ninin. Nara itënta' noya nipachina, së'paquëonta' noya nisarin.

¹⁷ Nara quëran a'chinchinquëma'. Oripo nara së'pa' co noya nitohuachinahuë', nishitëtahuatë', të'yatërë'. Ina quëran apinapinso' oripo së'paquën tëranta' achinpitërë' papotacaso marë'. A'naquën israiro'saso' oripo nara së'pa pochin nipi. Co natëpihuë' ni'ton, Yosëri tananpitërin. Canpitaso' nisha piyapinquëma' nipiramahuë', huëntonënquë aya'coninquëma'. Piyapinënpita pochachin ni'ninquëma'. ¹⁸ Nipirinhue', ama israiro'sa'

nocancosohuë'. Ama: "Quiyaso' noya noyacoï," tocosohuë'. Së'paquëni co nara achinirihuë'. Itëni achinirinsó'.

¹⁹ "Quiyanta' imaca'huaiso marë' israiro'sa' tananpitërin," tënama' nimara. ²⁰ Yosëri tananpitërin mini. Nipirihuë', co ina marë' tananpitërinhuë'. Co Quisocriso nohuantopihuë' ni'ton, tananpitërin. Canpitanta' imarama' ni'ton, noya ni'ninquëma'. Napoaton ama inapita nocancosohuë'. Ni'cona canpitanta' Quisocriso naniantotama'. ²¹ Israiro'sa'ton piyapinënpita pochin ni'pirihuë', ana'intërin. Quisocriso naniantohuatama', ana'intarinquëma' canpitanta'.

²² Ma noyacha Yosëso' nosororinpoa paya. Co natëpisopitasohuë' nipirihuë', chiniquën ana'intarin. Inasáchin imapatama', nosoromiatarinquëma'. Nipirihuë' naniantohuatama', ana'intarinquëma' canpitanta'. ²³ Naporahuaton israiro'santa' imaantahuachina', Yosëri piyapinënpita pochin niantarin. Nara së'para'huain achinpitantarëso pochin acoantarin. Yosë ni'ton, nanitaparín. ²⁴ Nani a'chintëranquëma'. Canpitaso' apinapín nara pochin ninama'. Apinapínso' nara së'para'huain nishitëtahuatë', oripo nara së'para'huain achinpihuatëra, papotërin. Aquëtë huarë' së'para'huain chachinso' achinpitaantahuatëra, a'naroáchin papotaantarin. Inapochachin israiro'sa' noya imapachina', Yosëri noya niantarin.

Na'a israiro'sa' imaantapiso'

25 Yosë yonquirinso' iyaro'sa' sha'huichinquëma', no'tëquën nitotacamaso marë'. A'napita co nitotopirinahuë', ama nocantamaso marëhuë' sha'huitaranquëma'. “Quiyasáchin no'tëquën yonquirai,” ama tocosohuë'. Iporaso' na'a nisha piyapinquëma' Yosë huëntonënguë ya'conarama'. Ya'ipi Yosë nohuantërinquëmasopita ya'conamaquë huarë' na'a israiro'sa' co natantochináchinhuë' cancantapi. ²⁶ A'na tahuëriso nipirinhuë' ya'ipi israiro'santa' cha'ësapi huachi. Yosë quiricanënguë ninorinso pochachin imaantapi. Iráca ninshítaton, naporin:

“A'na tahuëri a'nara' Israiro quëmapí Quirosarin quëran o'mararin piyapí nicha'ëcaso marë'. Cacopo shinpita co noyahuë' yonquipiso' anani-antarín.

27 Oshanëna' inquitahuato, piyapinëhuëpita pochín ni'sarahuë.

Apraan sha'huitërahuëso chachin napotarahuë,” ténin Yosë.

28 Iporaso' israiro'sa' co Quisocristo nanamën natëpihuë'. Yosë inimicotopirinahuë', canpitaso' imarama'. Napoaponahuë', israiro'sa'ton acorin piyapinëpita nicacaiso marë'. Iráca Apraan, Isaco, Cacopo, inapita sha'huitërin ni'ton, ipora huanta' shinpita nosoroarin.

29 Nani Yosëri sha'huitoahuachin, inachachin nisarín. Co onporonta' nisha nontarinhuë'. Huëntonënguë aya'compachin, co onporonta' naniantarínhuë'. ³⁰ Iráca co canpitaso' natëpiramahuë', co israiro'sa' nohuantopihuë' ni'ton, Yosë nosoroatënguëma', catahuarínquëma'.

³¹ Iporaso' israiro'sa' co natëpihuë'. Co natëhuachinarahuë', Yosë catahuarinquëma'. Ina ni'pachina', yonquiantapona' ni'ton, a'na tahuëri inahuanta' nosoroaton, catahuaantarín.

³² Yosëri ya'ipi piyapi'sa' tananpitërin ni'ton, co natëtochináchinhuë' cancantopi. Ya'ipinpoa' nosoroïnpoaso marë' naporin.

³³ ¡Ma noyacha Yosëso' catahuarinpoa paya! ¡Ma noyacha yonquirin paya! Ya'ipiya nitotërin. Yonquirinsopita co nitotochináchinhuë' ninin. Naporahuaton, ina pochin cancantacaso' co onporonta' nanitarihuahuë'. ³⁴ “Co insonta inaora Yosë yonquirinso' nitotërinhuë'. ¡Co incari tëranta' nanitërinhuë' noya noya ayonquicaso'!” ³⁵ ¿Incarita' ma'sha Yosë quëtërin ni'ton, i'huërëtacaso' ya'huërin? Co incari tëranta'” ténin quiricanënguë. ³⁶ Ya'ipi ma'sha Yosëri ninin. Ina nohuanton, co ta'huantarëhuahuë'. Yosëíchín pa'yatacaso marë' ya'huërëhua'. Inaora nohuanton, anoyacancantërinpoa'. Ma noyacha Yosëso paya, itahua'. ¡Inasáchin chinotahua'! Amen.

12

Yosë marë' sacatërëhuaso'

¹ Yosë na'con nosororinpoa' ni'ton, ya'ipi cancanëma quëran, iyaro'sa', ina imaco'. Iráca Yosë chinotihuachinara, ma'sha tëpapi. Canpitaso nipirinhüë' Yosë marë' nanpitoma', nohuantërinSORÁchin nico'. Ina yonquiatoma', nani tahuëri noyasáchin nico'. Ina Yosë nohuantërin. Inapohuatama', Yosë noya chinotarama'. ² Iporaso' notohuaro' piyapi'sa' co Yosë natëpihuë'. Ma'sharáchin yonquiatona', co

Yosë yonquipihuë'. Ama inapita nonancosohuë'. Nani tahuëri Yosë nontoco' yonquirinso chachin quëchinquëma'. Ina yonquihuatama', nohuantërinso chachin anitotarinquëma'. Ina quëran noya noya cancantohuatama', noya ni'sarinquëma'.

3 Yosë nosoroatonco, acorinco piyapi'sa' a'chinta'huaso'. Nani tahuëri catahuarinco. Napoaton pënënarinquëma'. Ya'ipinquëma' sano yonquico'. Ama a'napita nocancosohuë'. Yosë nisha nisha acorinpoa'. Nisha nisha catahuarinpoa' ma'sona nohuantërinso' nicacaso'. Napoaton, co a'napita nocanacaso' ya'huërinhuë'. No'tëquën yonquiatoma', ma'marësona acorinquëmaso' nitotoco'. A'naya a'nayanquëma' anitotarinquëma'. 4 Ni'co'. Imira, nantë', ya'pira, inapita ya'huëtërinpoa'. Imira ya'huëtërinpoa' së'quëtacaso marë'. Nantë' ya'huëtërinpoa' iratacaso marë'. Nisha nisha ya'huëtërinpoa' nisha nisha nicacaso marë'. Co ya'ipiya inachachin nipihuë'. 5 Inapochachin ya'ipi Quisocristo imarëhuasopita a'naíchin nonënpoa pochin ninëhua'. Ya'ipinpoa' ina imarëhua' ni'ton, ina pochin ninëhua'. Nisha nisha nitotërehuaso' nirihuarahuë', nicatahuarëhua'. A'na huëntonaca ninëhua'.

6 Yosë nosoroatonpoa', acorinpoa' nisha nisha nicacaso'. Ma'marësona acohuachinpoa', noya niahua'. A'naquën, yonquirinso chachin anitotërin sha'huicaiso marë'. Anitotohuachinquëma', ya'ipiya no'tëquën sha'huico'. 7 Ina nohuanton, a'naquën nitotërin catahuatacaso'. Nitocatahuatohuatama',

noya catahuatoco'. A'naquën nitotërin a'chinacaso'. Nitoa'chinpatama', noya a'chincó'.
 8 A'naquëonta' nitotopi achinicancanacaso'. Nitotohuatama', noya cancantatoma' achinicancanco' imamiachina'. A'naquëonta' ina nohuanton, coriqui, ma'sha, inapita ya'huëtopi. A'napita quëtohuatama', ama piyapi'sa' noya nicainënuquëmaso marë' quëtocosohuë'. Yosë yonquiatoma', quëtoco'. "Ina nosororinco ni'ton, carinta' nosoro'i," ta'toma', quëtoco'. A'naquëonta' ina nohuanton chachin, chiniquën nanan ya'huëtopi. Ansianohuë nipon, hua'anhuë nipon ya'conpatama', ama chirotomarahuë', noya pënëntoco'. Noya nonco'. A'naquëonta' ina nohuanton, cania'piro'sa', sa'ahuario'sa', inapita catahuapi. Inapita nicapoma' pa'patama', noya cancantatoma', catahuaco'.

Ma'pitasona nicacaso' ya'huërinso'

9 Ya'ipi piyapi'sa' nosoroco'. Cancanëma quëran huarë' nosoroco'. Co noyahuë' ninamasopita a'poco'. Noyasáchin nico'.
 10 Imaramasopita capini noya ninosoroco'. Iyaparima pochin nini'co'. Ama "Caso' noya noyaco," tocosohuë'. A'napita noya noya ni'co'.
 11 Ama chirotomarahuë', noya sacatoco'. Ya'ipi cancanëma quëran noya yonquiatoma', Yosë marë' sacatoco'.
 12 "Yosë ananpitaantaripoa'," ta'toma', noya cancantoco'. Ma'sha onpohuatama', ama no'huitocosohuë'. Chiniquën cancantatoma', ahuantoco'. Apira apira Yosë nontoco'.
 13 Imapisopita pahuantohuachina', ma'sha

quëtoco'. Ni'toro'sa' ya'notohuachinënquëma', noya nontatoma', a'caco'.

14 Piyapi aparisitohuachinënquëma', ama no'huitomarahuë', noya nontoco'. Yosë nontoco' inahuanta' catahuacaso marë'. Ama Yosëri ana'intacaso' yonquirapicosohuë'. 15 A'napita na'con yonquico'. Canpitaora ninatanamaso pochin cancantoco'. Noya cancantohuachina', ina marë' canpitanta' noya cancantoco'. Sëtohuachina', sëtoco'. 16 Noya ninicatoma' ya'huëco'. Ama a'na piyapi tëranta' nocancosohuë'. Topinan piyapi pochin cancantatoma', ya'ipiya catahuaco'. Ama: "Caso' na'con na'con nitotërahuë," tocosohuë'. Ama ina pochin yonquicosohuë'.

17 A'na piyapi ma'sha onpotohuachinquëma', ama i'huërëtosohuë'. Noya nico' a'napitanta' catahuacaso marë'. 18 Ama piyapi'sa' no'huicosohuë'. No'huihuachinënquëma', ama canpitariso' no'huicosohuë'. Onpopionta' nanan anoyatoco'. 19 Nosoroatënquëma' iyaro'sa', os-haquëran pënënanquëma'. Ama i'huërëtosohuë'. Tananpitoco' Yosëri ana'inchin. Quiricanën quëran naporin: "Co noyahuë' nipisopita cari ana'intarahuë. No'tëquën ana'intarahuë," tënin Yosë. 20 Napoaton "Inimiconëma' tanahuachin, a'caco'. Yamorohuachin, o'shitoco'. Inapotohuatama', inimiconëma' atapanarama'," tënin anta'. 21 Ama sopai natëcosohuë'. Nani ma'sha ayonquirinquëmaso' a'pomiatoco'. Yosë yonquiatoma', noyasáchin nico'. Inapohuatama', sopai minsëarama'.

13

¹ Copirno acorinsopita natëco'. Yosë nohuanton, copirno, chirinchi, coisë, hua'an, inapita ya'huërin. Co Yosë nohuantërinhuë' naporini, co inapita ya'cointonahuë'. Napoaton natëco'.

² Co copirno acorinsopita natëhuatamahuë', Yosënta' co natëaramahuë'. Ina marë' ana'intarinquëma'.

³ Noya nipatama', co hua'ano'sa' no'huiarinënquëmahuë'. Co natëhuatamahuë', no'huiarinënquëma' ni'ton, të'huatacaso' ya'huërin. ¿Nohuantërama' hua'ano'sa' noya nicainënquëmaso'?

Noya nico' nipachin noya ni'inënquëma'. ⁴ Yosëri acorin a'painënpoaso marë'. Nipirinhüë', co noyahuë' nipatama', të'huatoco'. Co topinan quëran chiníquën nanan quëtërinhuë'. Yosëri acorin co noyahuë' nipsisopita ana'intacaso marë'.

⁵ Napoaton hua'ano'sa' natëco' ana'intochinënquëma'. Isonta' yonquicaso' ya'huërin: “Yosëri acorin natëcaso marë',” ta'toma', natëco'. ⁶ Ina nohuanton, hua'ano'sa' ya'huërin noya nicacaiso marë'. Ina marë' nani tahuëri sacatapi. Napoaton pahuërëtacaso' camaitërinso' pahuërëtarama'.

⁷ Ya'ipiya no'tëquën pahuërëtoco'. Hua'ano'sa' catahuacaso marë' pahuërëtacaso' ya'huëhuachina', quëtoco'. Chiníquën nanantopi ni'ton, noya nicatoma', natëco'.

⁸ Nihuitohuatama', a'naroáchin pahuërëtoco'. Ya'ipi piyapi nosoroco'. Inaso' na'con na'con Yosë nohuantërin. Nosorohuatama', iráca pënëntërinso' noya natëarama'. ⁹ Iráca pënëntohuachina, itërin: “Sa'ahuanpatama', ama a'na sanapi së'huacosohüë'. Ama

tëpatocosohuë'. Ama manta' ihuatocosohuë'. Ama nonpinapicosohuë'. Ama a'na piyapi ma'shanënpita nohuantapatocosohuë'," ténin. Ninosorohuatëhua', ya'ipi Yosë pënëninpoaso' natëarëhua'. "Quëmaora ninosororanso pochachin a'napitanta' nosoroquë'," ténin Yosë. ¹⁰ A'napita nosorohuatama', co no'huiaramahuë'. Co pinosaramahuë'. Nóya catahuarama'. Napoaton nosorohuatama', Yosë nóya natëarama huachi.

¹¹ Ya'nan imarihua': "Pahuanarin Quisocriso o'mantacaso'," tënëhua'. Iporaso nipirinhüë' nani o'mantacaso' tahuëri ya'caritëriarin. Naporo' nicha'ësarinpöa'. Napoaton ama huë'erëso pochin yonquicosohuë'. Yosë no'tëquën natëco'.

¹² Hua'qui' piyapi'sa' co noyahuë' nicatona', tashi pochin cancantopirinhüë'. Iporaso' Sinioro tahuërinën ya'caritëriarin. Napoaton ama tashi pochin cancantahuasohuë'. Sontaro'sa' hua'na quëran a'mopiso pochin tahuëri pochin cancantatëhua', noyasáchin niahua'. ¹³ Tahuëri nipachina, a'ninquëchin ni'ton, noyasáchin ninë'. A'naquënso nipirinhüë' pitasachin pa'yatopi. Na'a tahuëri nansarápi, o'osápi, coshatápi, no'piápi. Ama pitaso' pa'yatocosohuë'. Ama no'piscosohuë'. Ama pi'pisha tëranta' nimonshitacamaso' yonquicosohuë'. Ama nino'huicosohuë'. Ama a'na piyapi noyapatoma', no'huicosohuë'.

¹⁴ Sontaro'sa' hua'na a'mopiso pochin Quisocriso ya'copirinpöa' ama sopai minsëinpoaso marëhuë'. Napoaton Quisocriso na'con yonquiatoma', ina pochachin cancantoco'. Ina natëtoma', ama pi'pian tëranta' yonquicosohuë' co noyahuë' nicacamaso marë'.

14

Co ninocanacaso' ya'huërinsohuë'

¹ A'naquënso' Quisocristo imasapirinahuë', co ya'ipi cancanëna quëran natëyátërapihuë'. "Pënëntërinson'ta' natëcaso' ya'huërin," topi. Inapitanta' huë'pachina', noya nontoco'. "Huëco' iyaro'sa' Yosë chinotahua'," itatoma', cortoque ichiya'conco'. Ama ninocanacamaso marë' ninontocosohuë'. ² A'naquënso' "Quisocristoíchin nicha'ërinpoa' ni'ton, ya'ipi cosharo' noya capacaso'," ta'tona' ya'ipi ca'pi. A'napitaso nipirinhue', "Nosha ca'patëhua', oshahuanëhua'," ta'tona' ya'ipi nosha a'popi. ³ Nosha ca'patama', ama nosha a'poro'sa' nocancosohuë'. Nosha a'pohuatamanta' "Nosha ca'nama' ni'ton, co noyahuë' ninama'," ama itocosohuë'. Cato chachinquëma' Yosë noya ni'ninquëma' ni'ton, ama ninapotocosohuë'. ⁴ Co a'napita piyapinën nocanacaso ya'huërinhuë'. Piyapinën noya nipachina, co noyahuë' nipachinanta' hua'anëni nitotarínso'. Yosëíchin ya'ipinpoa' hua'anëntërinpoa' ni'ton, no'tëquën sha'huitarinpoa'. Inasáchin nanitërin achinicancaínpoaso'. Co canpoa capíniso' ninocanacaso' ya'huërinhuë'.

⁵ Inapochachin a'naquën: "Cotio chinoto tahuëri noya noya," topi. Naporo' tahuëri chinotatona', Yosë chinotopi. A'napitaso nipirinhue' "Nani tahuëri noya Yosë chinotacaso'," topi. Co tahuëri imarëhuahuë'. Quisocristo imarëhuaso'. Napoaton ama nisha nisha yonquicosohuë'. A'naya a'nayanquëma' cancanëma quëran

na'con yonquico' noya nicacamaso marë'. ⁶ Ma tahuërisona chinotohuatama', Yosë yonquiatoma', ina chinotarama'. Inapochachin nosha ca'patama', Yosë yonquiatoma', coshatërama'. “Yosparinquën, Siniro,” itërama'. Co nosha ca'na'pinquëmahuënta' Yosë yonquiatoma', coshatërama'. “Yosparinquën, Siniro,” itërama' canpitanta'. ⁷ Co canpoara nipa'yatacaso marë' ya'huërëhuahuë'. Chiminpatëhuanta' co canpoara marë' chiminarihuahuë'. ⁸ Siniro piyapinënpoa' ninëhua'. Ina natëcaso marë' nanpitëhua', ya'huërëhua'. Ina yonquiinpita chiminarihua'. Nanpihuatëhuanta', inasáchin hua'anëntarinpoa'. Ina quëran chiminacaso' nipachin, ina yonquiatëhua', chiminarihua'. Inasáchin imarëhua'. ⁹ Ya'ipinpoa' hua'anëntinpoaso marë' Quisocriso chiminin. Nani chimirin minsërahuaton, chini chiníquën nanantaton, nanopiantarin. Napoaton nanopirëhuasopita, chiminpisopitanta', ya'ipinpoa' hua'anëntarinpoa'.

¹⁰ Ayaro' tahuëri ya'ipinpoa' natanarinpoa' co noyahuë' nipsisopita ana'intacaso marë'. ¿Onpoa-tonta' nipachin iyaparin nocanan? Co ina pochin nicacaso' ya'huërinhuë'. Yosëíchin no'tëquën anitotarinpoa'. ¹¹ Iráca quiricanënquë naporin: “Caso' Yosëco ni'to, co nonpinahuë'.

A'na tahuëri ya'ipi piyapi'sa' isonahuatona', chinotarinaco.

‘Quëmasáchin Yosënuquën, itarinaco,” tënin Yosë.

¹² Ayaro' tahuëri nanihuachin, ya'ipinpoa' Yosë natanarinpoa'. Ma'marësona ma'sha ninëhuaso' natanarinpoa'. A'naya a'nayanpoa' no'tëquën sha'huitacaso' ya'huapon.

Noya noya imacaso marë' nicatahuahua'

¹³ Napoaton ama huachi ninocancosohuë'. A'napita imapisopita catahuaco' noya cancanchina'. Ni'cona anishacancantotama'. ¹⁴ Ya'ipi cosharo' noya capacaso'. Co manta' a'pocaso' ya'huërinhuë'. Sinioro Quisoso imato, naporahuë. Napoaton nitotërahuë. A'naquënso nipirinhüë': "Co Yosë nohuantërinhuë' nosha capacaso'," taponaraihuë', ca'pachina', tëhuënychachin oshahuanpi. ¹⁵ Isonta' yonquico'. A'naquëma' ya'ipi cosharo' noya ca'nama'. A'naquënso nipirinhüë' co nosha ca'pihuë'. "Huëco' ina ca'ahua'," itohuatama', co noyahuë' cancantapona' nimara. "Co noyahuë' capacaso'," taponaraihuë', ca'pachina', co huachi noyahuë' cancantapi. Napoaton inapita nosoroatoma', ama napotocosohuë'. Ama cosharoachin yonquiatoma', a'napita anishacancantocosohuë'. Inapita marënta' Quisocristo chiminin. ¹⁶ Ma'sona tëranta' noya nicacaso' ya'huëpirinhüë', a'napita co noyahuë' ni'pachinënquëma', ama napocosohuë'. Ni'cona co noyahuë' nicatënënquëma' nonapichinënquëma'. ¹⁷ Yosë noya hua'anëntërinpoa'. Ina imapatëhua', noya nisarëhua'. Asanocancanarinpoa' ni'ton, co nino'huicaso' ya'huërinhuë'. Yosëso', ca'nëhuaso', o'orëhuaso', inapita co onpopinchin yonquirinhüë'. Ispirito Santo catahuarinpoa' noya cancantahuaso'. Catahuahuachinpoa', capa cancantarihua'. ¹⁸ Ina pochin Quisocristo imapatëhua', Yosë noya ni'sarinpoa'. Piyapi'santa' noya ni'sarinpoa'.

¹⁹ Napoaton noya ninicatëhua', ya'hua'ahua'.

Nicatahuahua' noya noya imacaso marë'. ²⁰ Ama ca'namaso marë' a'napita anishacancantocoso-huë'. Ya'ipi cosharo' noya capacaso'. Co manta' a'pocaso ya'huërinhuë'. Nipirinhüë', a'naquën co ina natëtonahuë', ca'pachina', co noyahuë' cancantapi. Napoaton co yaca'pachinahuë', naporo' canpitanta' tananpitoco' nisha cancantohuachina'. ²¹ Ama manta' a'napita anishacancantacamaso' yonquicosohüë'. Ca'namaso marë', o'oramaso marë', ama inapita marë' a'napita anishacancantocoso-huë'. Iyaparin pochin nosoroatoma', catahuaco' noya noya imacaiso marë'. ²² Ma'sona tëranta' nipatama', “Yosë nohuantërinso' nisarahuë,” ta'toma', noya nico'. Cancanënpoa quëran huarë': “Noya nisarahuë,” topatëhua', noya cancantarihua'. ²³ Napoaponahuë': “Co Yosë nohuantërinhuë' iso cosharo capacahuaso',” tarihuarahüë', ca'patëhua', oshahuanarihua'. Ina pochin yonquiarihuarahüë' ma'sona tëranta' nipatëhua', oshahuanarihua'. Nipirinhüë', “iso cosharo noya capacaso',” tëcaton ca'patan, co oshahuanaranhuë'.

15

Nicatahuacaso' ya'huërinso'

¹ Canpoaso' ya'ipi cancanënpoa quëran imarëhua'. “Quisocristoíchin nicha'ërinpoa',” ta'tëhua', co nisha nisha yonquirëhuahuë'. A'naquënso nipirinhüë' co ya'ipi cancanëna quëran natëyátërapihuë'. Inapitanta' oshaquëran pënënatëhua', catahuahua' noya imaina'. Ama canpoara nohuantërëhuasoráchin

yonquia'huasohuë'. ² A'napita yonquiatëhua', catahuahua' noya cancanchina'. Catahuahuatëhua', noya noya imasapi. ³ Quisocristoso' co inaora nohuantërinso' yonquirinhuë'. Yosëíchin natërin. Ina nontaton, itërin: "Quëma inimiconënpita Tata, no'huirinënquën. Natëranquën ni'ton, no'huirinaco canta'," itërin. Quiricanënquë naporinso chachin ninin. ⁴ Iráca Yosë quiricanënquë na'con ninshitopi. Canpoanta' yonquicaso marë' napopi. "Íráca imapisopitanta' ma'sha onpoaponaraihuë', Yosë yonquiatona', ahuantopi. Yosëri noya catahuahuachina, imamiatopi. Inapochachin Yosë noya catahuarinpoa' canpoanta'," ta'caso marë' ninshitopi. ⁵ Yosëso' catahuarinpoa' ya'ipiya ahuantacaso'. Ina achinicananinpoa', ina pochin cancantacaso marë'. Ina catahuainquëma' noya ninicatoma' ya'huëcamaso marë'. Quisocristo naporinso pochachin nico'. ⁶ Ina quëran co nisha nisha yonquiamahuë'. Napopináchin cancantatoma', nóya Yosë chinotarama'. Hui'nin chachin hua'anëntërinpoa', Quisocristo imarëhuaso'. "Ma noyacha Yosëso' catahuarinpoa' paya," tosarama'.

Nisha piyapi'santa' Yosë imacaiso ya'huërinso'

⁷ Quisocristo co nocaninpoahuë'. Ina pochin canpitanta' ninosoroatoma', ama ninocancoso-huë'. Nisha nisha piyapinpoa' ni'tëhua', pi'pisha nisha inachintërehua'. Nisha nisha nirihuarahuë', noya ninontahua'. Ina quëran "Ma noyacha Yosëri catahuarin ni'ton, ninosoropi paya," tosapi. ⁸ Iráca cotioro'sa' shimashonëna' nontaton, Yosëri itërin:

“A'na tahuëri Cristo a'paimarahuë,” itërin. Napoaton Quisocristo a'paimarin cotioro'sa' catahuacaso marë'. Sha'huitërin ni'ton, a'paimarin. Co onporonta' nonpininhuë'. ⁹ Nisha piyapi'sarinta' imacaiso marë' o'marin. A'chintohuachinara, inahuanta' Yosë chinotapi. “Ma noyacha nosororinpoa paya,” tosapi. Quiricanëinquë ninshitopi.

“Nisha nisha piyapi'sa' ya'huërinquë, Sinioro, chinotaranquën.

Yonquiatëinquën, cantararahuë,” tënin.

¹⁰ Ina quëran taantarin:

“Cotioro'sa' Yosë chinotatona', noya cancantopi. Canpitanta' nisha piyapi'sanquëma' nipomarahuë', jina chinotatoma', noya cancantoco'!” tënin.

¹¹ Naquëranchin taantarin:

“Tata Yosë chinotatoma': ‘Ma noyanquëncha quëmaso paya,' itoco'.

Nisha nisha piyapi'saquëmanta' ina chinotoco',” tënin.

¹² Isaiasënta' Quisocristo ninoton, ninshitërin.

“A'na tahuëri Quisi shiin nasitimapon.

Cotio piyapi niponahuë', mashotohuachin, ya'ipi piyapi'sa' hua'anëntarin.

Nisha nisha piyapi'sarinta' ina natëtona', ninarapi,” tënin.

¹³ Yosëichin tëhuëinchachin catahuarinpoa' chiniquën cancantacaso'. Canpitanta' catahuainquëma' nóya cancantacamaso marë'. Asanocancainquëma'. Inasáchin yonquihuatama', catahuarinquëma'. Ispirito Santo ya'ipi nanitaparin. Catahuahuachinquëma', chini chiniquën cancantatoma', noya ninarama'.

14 Canpitaso' iyaro'sa', nóya piyapinquëma'. Yosë nanamën noya nitotërama'. Napoaton nipënënamaso' nanitarama', tënahuë. 15 Napoaponahuë', chiníquën miachin pënënatënguëma', ninshitaranguëma' na'con na'con ayonquica'huanquëmaso marë'. Yosë nosoroatonco, acorinco nanamën a'china'huaso marë'. 16 Quisocristo chachin a'parinco nisha nisha piyapi'sa' a'chinta'huaso marë'. Nanamën a'chintarahuë inapitanta' imacaiso marë'. A'chinato, Yosë marë' sacatarahuë. Nisha piyapi'santa' imapachina', Ispirito Santori ya'coancantarín. Noyápiachin cancan quëtarín. Ina marë' Yosëri noya ni'sarin.

17 Quisocristo catahuarinco ni'ton, nóya a'chinahuë. Napoaton noya cancantërahuë. 18 Quisocristo noya catahuahuachincora, nisha nisha piyapi'sa' a'chintërahuë. Ina nohuanton, noya ninahuë ni'ton, natëpi. Co catahuarincohuë' naporini, co imaitonahuë'. Napoaton inasáchin sha'huitaranquëma'. 19 Tëhuëenchachin Ispirito Santo ananitërinco ni'ton, na'a cania'piro'sa' a'naroáchin anoyatërahuë Yosë natëcaiso marë'. Ina ni'sahuatona', natëpi. Ispirito Santori ya'coancantërin ni'ton, imapi. Quirosarinquë a'chintërahuë. Ina quëran pa'sápato, Iriricoquë huarë' Quisocristo nanamën a'chintëra'piarahuë. Ya'ipi parti pënëntërahuë. 20 Insëquësona a'na piyapiri a'chintohuachina, co inaquëso' a'chinahuë'. Co Quisocristo nohuitopiquëhuë' pa'nahuë. Ina marë' acorinco ni'ton, inaporinquëráchin a'china'huaso' nohuantërahuë. 21 Yosë quiricanënguë ninorin:

“Nisha nisha parti co Yosë nanamën
natanaponaraihuë', natanapi.

Co nitotopirinahuë', a'na tahuëri nitotapi,” tēnin.
Ipora huarë' nisha nisha parti a'chintërahuë'.

Nomaquë yapa'ninso'

²² Napoaton hua'qui' nicapënguëma'
yapa'pirahuë', pa'sápato, co nanitërahuë'. ²³ Isëquë
nani ya'ipi a'chintërahuë. Naporahuaton,
ya'nipishahuë' yani'nanquëma ni'ton, iporaso'
nicapënguëma' pa'sarahuë. ²⁴ Nani yonquirahuë
Ispania'pa' a'china'huaso marë'. Inatohua'
pa'pato, nirapënguëma'. Naporo huarë' nino-
huitarihua'. Hua'quimiáchin yacapatënguëma',
pi'pian tëranta' a'chintaranquëma'. Ina quëran
yapa'pato, catahuaco noya pa'i, topirahuë'.
²⁵⁻²⁶ Iporaso nipirinhüë' Quirosarinquë'ton
pa'sarahuë. Inatohua' na'a imapisopita
ya'huëpirinahuë'. Ma'sha pahuantopi ni'ton,
parisitapi. Ina natantahuatona', Masitoniaquë
imapisopitari inahuara nohuanton yacatahuapi.
Acayaquë imapisopitarinta' yacatahuapi.
Pahuantërinso'pita nosoroatona', coriqui
yontonpiso' quëtërinaco. Ina quëtonta'huaso
marë' pa'sarahuë. ²⁷ Inahuanta' Quisocristo
imapi ni'ton, catahuatacaiso' pa'yatopi.
“Cotioro'sa' imapisopita Yosë nanamën
nitotatona', a'chintërinënpoa' ni'quëhuarë',
canpoarinta' ma'sha quëtacaso' ya'huërin. Nisha
piyapinpoa' nipirëhuahuë', Yosë nohuitacaso
marë' catahuarinënpoa' ni'ton, canpoarinta'
catahuahua' ama ma'sha pahuanchinasohüë'”
nitopi. ²⁸ Napoaton cari coriqui quëtapo

pa'sarahuë. Huënantahuato, nicapënuëma'
 pa'sarahuë. Ina quëran Ispaniaquë pa'sarahuë.
²⁹ Canpitataquë pa'pato, Quisocristo noya
 catahuarinco nanamën a'chinta'huanquëmaso
 marë', tënahuë.

³⁰ Canpitanta' iyaro'sa' Quisocristo
 imarama'. Ispirito Santo catahuarinpoa'
 ni'ton, ninosoroarëhua'. Napoaton chiniquën
 Yosë nontoco' catahuainco. ³¹ Cotia parti na'a
 piyapi'sa' co Yosë natëpihuë'. Inatohua' pa'pato,
 Yosë nontoco' ama macainacoso marëhuë'.
 Naporahuaton, coriqui quëtontahuato, Yosë
 nontoco' cotioro'sa' imapisopita Quirosarinquë
 ya'huëpiso' noya nicainacoiso marë'. ³² Ina
 quëran Yosë nohuanton, canpitataquë pa'sarahuë.
 Noya cancantato, nontaranquëma'. Noya
 ninontohuatëhua', chiniquën cancantarahuë.
³³ Yosëichin asanocancaninpoa'. Canpitanta' noya
 catahuainquëma', tënahuë. Amen.

16

Nipayarinsopita yonquirinso'

¹ Imoya Huipi noya sanapi, tënahuë. Inanta'
 noya imarin. Sincriaquë ya'huaton, tiacona
 ya'conin. Inaquë imapisopita na'con catahuarin
 ni'ton, noya ni'co'. ² Canpitataquë canconpachin,
 Quisocristo imarama' ni'ton, noya nontoco'.
 Ma'sha pahuantohuachin, quëtoco'. Ina sanapi
 na'a piyapi'sa' catahuarin. Canta' catahuarinco.

³ Pirisira, Aquiro, inapita yonquiato,
 saludos a'patarahuë. Na'con catahuarinaco
 Quisocristo nanamën a'chinaca'huaso marë'.

⁴ Iráca a'napita yatëpapurinacohuë', inapita co

chimirin tē'huatatonaraihuē', catahuarinaco. Ina marē' pi'píshachin shichiminaponaraihuē', catahuarinaco ni'ton, cha'ërahuē. Ina marē' "Yosparinquēn," itërahuē. Nisha piyapi'sa' imapisopitarinta' "Yosparinquēn," itopi inahuarinta'. ⁵ Aquiro pëinënguë chachin a'naquēn niyontonpi Yosë chinotacaiso marē'. Inapitanta' yonquiato, saludos a'patarahuë. Ipinitonta' saludos a'patarahuë. Asia parti pa'patëra, ina'ton Quisocristo imarin. Inaro'co noya nipayarai. ⁶ Marianta' saludos a'patarahuë. Na'con catahuarinquëma'. ⁷ Antronico, Coniasë inapitanta' saludos a'patarahuë. Inapitaso' ca pochin cotio piyapi nipi. Quisocristo imapi anta'. Imaraiso marē' napopináchin tashinan pëiquë po'morinacoi. Yosë nohuanon, iráca inahuanta' acopi a'chinacaiso marē'. Noya a'chinpi. Co'huara ca imayatërasocohuë', imapi.

⁸ Anpriasënta' saludos a'patarahuë. Inanta' Quisocristo imarin. Inaro'co noya nipayarai. ⁹ Orpanonta' saludos a'patarahuë. Inanta' noya catahuarincoi Quisocristo nanamën a'china'huaiso marē'. Istaquisënta' noya nipayarai ni'ton, saludos a'patarahuë. ¹⁰ Apirisënta' saludos a'patarahuë. Ya'ipi cancanën quëran Quisocristo natërin. A'napitari aparisitopirinahuë', co a'porinhuë'. Aristoporo pëinënguë ya'huëpisopitanta' saludos a'patarahuë. ¹¹ Irotiononta' saludos a'patarahuë. Inanta' cotio piyapi. Narsiso pëinënguë ya'huëpisopitanta' Quisocristo imapisopita saludos a'patarahuë. ¹² Imoya Tripina, Imoya Triposa, inapitanta' saludos a'patarahuë. Nani tahuëri piyapi'sa'

catahuapi Yosë imacaiso marë'. Imoya Pirisitanta' noya ni'nahuë. Inanta' na'con piyapi'sa' catahuarin ni'ton, saludos a'patarahuë. ¹³ Noponta' saludos a'patarahuë. Nóya Quisocristo marë' sacatërin. A'shionta' yonquirahuë. Mamahuë pochin ni'nahuë carinta'. ¹⁴ Asincrito, Priconti, Irimasë, Patropasë, Irimisë, ya'ipi imapisopita inaquë ya'huëpiso', inapitanta' saludos a'patarahuë. ¹⁵ Piroroconta' Coniarë chachin saludos a'patarahuë. Nirionta' oshinë chachin yonquiato, saludos a'patarahuë. Orinpasënta' yonquiarahuë. Ya'ipi imapisopita inapitarë' niyontonpiso' saludos a'patarahuë.

¹⁶ Imaramasopita capini noya ninosoroatoma', nisë'quëco'. A'napita Quisocristo imarinsopitanta' nisha nisha parti ya'huëpisopita saludos a'patarinënguëma'.

¹⁷ Quisocristo nanamën nóya a'chintërinënguëma'. A'naquënso nipirinhüë' co no'tëquën a'chinpihuë'. Yaanishacancantopi. Ni'cona, iyaro'sa', nonpintochinënguëma'. Insëquësona a'chintohuachinara, nisha nisha yonquiapi. Ama inapita natancosohüë'. Tananpitoco' pa'ina'. ¹⁸ Quisocristoso' hua'anënpoa' nipirinhüë', co inapitariso' natëpihuë'. Inahuara nohuantopisoráchin yonquiipi. Noyasha nonaponaraihuë', co no'tëquën nonpihuë'. Co noya nitotopiquëhuë' a'chintohuachinara, a'naroáchin nonpintopi. ¹⁹ Canpitaso nipirinhüë' noya natërama' ni'ton, ya'ipi piyapi'sa' natantopi. Ina marë' noya cancantërahuë. Na'con yonquico' noya nicacamaso marë'. Ama oshahuanamaso marë'

yonquicosohuë'. ²⁰ Yosëíchin catahuarinpoa' sano cancantacaso'. Sopai yanonpintopirinquëmahuë', Yosë catahuarinquëma' ni'ton, a'naroáchin sopai minsëarama'. Canpita marë' Yosë nontarahuë. Inaora nohuanton, Siniro Quisocristo noya catahuainquëma', tēnahuë. ²¹ Timotionta' saludos a'patarinquëma'. Inaso' catahuarinco a'china'huaso'. Nosio, Cason, Sosipatro, inapitanta' saludos a'patarinēnquëma'. Inapitaso' cotio piyapi'sa'. ²² Ca Tirsioco iso quirica ninshitaranquëma'. Paono sha'huitërinco' ninshitaranquëma'. Canpitanta' Yosë imarama' ni'ton, saludos a'pataranquëma'. ²³ Acayonta' yonquiatēnquëma', saludos a'patarinquëma'. Ina pēinēnquë yacapatërahuë. Inaquë chachin imaraisopita niyontoni Yosë chinota'huaiso marë'. Irasitonta' saludos a'patarinquëma'. Iso ninanoquë coriqui tapana'pi inaso'. Iya Coartonta' saludos a'patarinquëma'. [²⁴ Inaora nohuanton, Siniro Quisocristo na'con catahuainquëma'. Amen, tēnahuë.]

Ma noyacha Yosëso paya, itahua'

²⁵ Nani tahuëriya Yosë chinotahua'. Ya'ipi nanitaparin. Ina achinicancaninquëma' imamiatacamaso marë'. Nanamēn tēinso pochachin catahuarinquëma'. Ina nanan chachin a'chintëranquëma'. Quisocristo nanamēn inaso'. Iráca quëran huarë' co nanamēn nitotopirinahuë', iporaso' Yosë anitotërinpoa'. ²⁶ Quiricanēn quëran anitotërinpoa'. Iráca a'naya a'naya ninotona', Yosë nohuanton, ninshitopi. Iráca quëran huarë' Yosë ya'huërin. Co onporonta'

chiminaponhuë'. Nanpimiatarin. Ina nohuanton,
nanamën ya'ipi parti sha'huiarëhua'. Nisha
nisha piyapi'sa' anitotarëhua' natëcaiso marë'.
²⁷ Yosëichin chinotacaso' ya'huërin. Inaichin
ya'ipi nitotërin. Quisocristo catahuarinpoa'
noya noya ina chinotacaso marë'. Ipora
quëran huarë' inasáchin chinotahua'. Ama
onporonta' naniantahuasohuë'. Amen. Nani
ninshitëranquëma huachi.

Paono

Yosë nanamën
New Testament in Chayahuita (PE:cbt:Chayahuita)
copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chayahuita

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chayahuita

cbt

Peru

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chayahuita

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

2b907844-bec1-5cc7-a0e4-401d867c40e7